

**“... jag skulle inte säga att jag är rädd på det
sättet men man är väl lite mer vaksam”**

En kvalitativ studie om en grupp unga mäns rädsla för att utsättas för brott

Författare: Sanna Lindberg, Tilda Ohlsson och Emma Souch

Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp

Kandidatprogram i kriminologi

Höstterminen 2022

Handledare: Veronika Burcar Alm

Abstrakt

Författare: Sanna Lindberg, Tilda Ohlsson och Emma Souch

Titel: "... jag skulle inte säga att jag är rädd på det sättet men man är väl lite mer vaksam" – En kvalitativ studie om en grupp unga mäns rädsla för att utsättas för brott

Kandidatuppsats: SOCK01, 15 hp

Kandidatprogram i kriminologi

Handledare: Veronika Burcar Alm

Sociologiska institutionen, Höstterminen 2022

Med utgångspunkt i nationella trygghetsundersökningen, NTU, som visat att unga män rapporterar en ökande rädsla och oro för att utsättas för brott, syftar denna uppsats till att undersöka vilka eventuella källor som en grupp unga männen får information om brott ifrån, hur en rädsla för att utsättas för brott påverkar de unga männen och deras vardagliga liv samt hur denna rädsla tar sig uttryck i deras tal och språkbruk. I studien har sex kvalitativa intervjuer genomförts med unga män i åldrarna 20-24 år. Det insamlade materialet har analyserats med hjälp av olika kriminologiskt relevanta teorier. Studien visar att de unga männen får information om brott från en kombination av egna erfarenheter av att utsättas för brott, att samtala om brott med andra och/eller genom media och att informationen har en varierande påverkan på de unga männens rädsla för utsatthet för brott. Studien visar även att flera av de unga männen förhåller sig till rädsla för utsatthet för brott genom att anpassa sitt sätt att röra sig på och bete sig i sitt vardagliga liv. Slutligen visar studien även att rädsla för att utsättas för brott är någonting som de unga männen sällan uttryckligen beskriver men när de berör, vad som skulle kunna tolkas vara en sådan rädsla, kan de unga männen i sitt tal och språkbruk ses uttrycka andra reaktioner och åtgärder som de vidtar samt uttrycka sig i pronomen "man" istället för i pronomen "jag".

Nyckelord: Rädsla, brott, rädsla för brott, manlighet, män

Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 1
1.1 Syfte och frågeställningar	s. 2
1.2 Begreppsdefinition	s. 2
1.2.1 Rädsla för att utsättas för brott	s. 2
2. Tidigare forskning	s. 3
2.1 Informationskällor	s. 3
2.2 Rörelser och beteenden i vardagen	s. 4
2.3 Maskulinitet och maskulinitetsnormer	s. 5
3. Teori	s. 7
3.1 Rutinaktivitetsteorin	s. 7
3.2 Hegemonisk maskulinitet	s. 8
4. Metod	s. 9
4.1 Val av metod	s. 9
4.2 Genomförande och material	s. 11
4.2.1 Semistrukturerade kvalitativa intervjuer	s. 11
4.2.2 Intervjuguide	s. 11
4.2.3 Genomförande av intervjuer	s. 12
4.2.4 Miljö, inspelning och transkribering	s. 12
4.3 Urval	s. 13
4.3.1 Intervjupersoner	s. 13
4.4 Analysmetod	s. 14
4.5 Tillförlitlighet	s. 15
4.6 Etiska överväganden	s. 16
5. Analys	s. 18
5.1 Informationskällor	s. 18
5.1.1 Egna erfarenheter av brott	s. 18
5.1.2 Samtal om brott	s. 20
5.1.3 Media	s. 20
5.1.4 Kombination av informationskällor	s. 22
5.1.5 Sammanfattning	s. 23
5.2 Rutinaktiviteter och rörelsemönster	s. 24
5.2.1 Tidpunkter och platser	s. 24
5.2.2 Ensam eller bland andra människor	s. 28
5.2.3 Sammanfattning	s. 29
5.3 Tal och språkbruk	s. 30
5.3.1 Inte rädd men...	s. 30
5.3.2 Man, men inte jag	s. 34
5.3.3 Sammanfattning	s. 39

6. Avslutande diskussion s. 39
Referenslista s. 43
Bilagor s. 46

1. Inledning

Den nationella trygghetsundersökningen, NTU, genomförs årligen av Brottsförebyggande rådet, Brå, där huvudsakliga syftet är att studera utvecklingen över tid på områdena allmänhetens utsatthet för brott, förtroende för rättsväsendet, brottsutsattas kontakter med rättsväsendet samt otrygghet och oro (Brå 2021). I NTU:n från år 2020 uppmärksammades en kraftig ökning av rädsla och oro för brott hos unga män (Brå 2020a). Brå skrev därför ett efterföljande pressmeddelande där de belyste detta faktum ytterligare då mäns rädsla för brott vanligtvis inte är något som uppmärksammas i exempelvis media (Brå 2020b). Vid betraktande av NTU:n från efterföljande år, 2021, går det att utläsa att Brå beskriver fortsatta liknande tendenser där unga män är fortsatt rädda och oroliga för brott och där män i åldern 20-24 rapporterar bland den högsta oron för att utsättas för brott (Brå 2021).

Under höstterminen 2020 genomförde vi en B-uppsats i en fördjupningskurs i sociologi på kriminologiprogrammet med syfte att undersöka unga mäns rädsla och oro för brott närmare i målsättning att bidra med fördjupad kunskap om ämnet. Resultatet från studien visade att unga män förhöll sig till rädslan för att utsättas för brott genom att anpassa hur de rör sig och betar sig i sitt vardagliga liv. Resultatet visade även att de unga männen i sitt tal och språkbruk uppvisade olika indikationer på rädsla för att utsättas för brott även om detta inte alltid uttryckligen beskrevs av de unga männen. En ytterligare aspekt som uppmärksammades i vår B-uppsats var att de unga männen fick information om brott från olika källor, vilket dock inte undersöktes vidare i B-uppsatsen. (Lindberg, Ohlsson & Souch 2020)

Resultaten från B-uppsatsen, i kombination med resultaten från NTU:n från år 2020 och 2021 (Brå 2020a; Brå 2021), bidrog till ett intresse att undersöka unga mäns rädsla för utsatthet för brott mer fördjupat. Denna uppsats har därför i större utsträckning undersökt hur några unga män anpassar sitt vardagliga liv samt hur dessa män uttrycker sig i sitt tal och språkbruk. Uppsatsen skiljer sig ytterligare från den tidigare B-uppsatsen genom att även ha inkluderat den nya aspekten gällande olika källor som de unga männen kan tänkas få kunskap och information om brott ifrån.

1.1 Syfte och frågeställningar

Uppsatsens syfte är att studera hur en grupp unga män talar om rädsla för att utsättas för brott. Genom att intervjua några unga män vill vi belysa och diskutera temat snarare än att presentera generell kunskap och allmängiltiga slutsatser om det. Med utgångspunkt i intervjuer med sex unga män diskuteras följande:

- Varifrån får de unga männen information om brott och hur beskriver de unga männen att informationen påverkar dem?
- Hur förhåller sig de unga männen till rädsla för att utsättas för brott?
- Hur uttrycks rädsla för att utsättas för brott i de unga männens tal och språkbruk?

Första frågeställningen är centrerad kring huruvida de unga männen beskriver att olika informationskällor påverkar deras rädsla för att utsättas för brott. Andra frågeställningen berör de unga männens vardagliga liv, med ett fokus på hur de beter och rör sig, i relation till rädsla för att utsättas för brott. Tredje frågeställningen fokuserar mer detaljerat på hur de unga männen uttrycker sig under intervjun, när de talar om rädsla för att utsättas för brott. Målsättningen med studien är att få insikt i vart de unga männens rädsla för att utsättas för brott kan komma ifrån, hur rädslan kan inverka på de unga männens vardagliga liv samt hur denna rädsla kan få uttryck. I analysen behandlas och besvaras frågeställningarna var för sig för att sedan knyts samman i en diskussion i slutet av uppsatsen.

1.2 Begreppsdefinition

1.2.1 Rädsla för att utsättas för brott

Rädsla är, som Heber (2007) och Litzén (2006) beskriver det, ett komplext begrepp som kan ha olika betydelser. Heber (2007) menar att begrepp såsom rädsla, otrygghet och oro ofta används synonymt och i kombination med varandra. Även Litzén (2006) beskriver en kombination av begreppen rädsla, oro och otrygghet och kan i sin rapport ses använda dessa synonymt med varandra. I vår studie kommer därför en bred definition av rädsla användas och begreppen rädsla, oro och otrygghet kommer användas synonymt med varandra. Vad gäller utsatthet för brott har uppsatsen ett fokus på brott mot egen person som sker i offentliga miljöer. Brott som kan drabba

en i hemmet såsom exempelvis inbrott eller våldsbrott har inte inkluderats. Denna avgränsning har gjorts med hänsyn till att statistik visar att unga män ofta blir utsatta för brott i offentliga miljöer (Brå u.å). Rädsla för utsatthet för brott definieras således i denna uppsats som rädsla, oro och otrygghet för att bli utsatt för brott som sker i offentliga miljöer. Denna definition har vi haft som utgångspunkt i samtliga intervjuer som genomförts.

2. Tidigare forskning

Nedan följer en presentation av tidigare forskning som bedrivits på området rädsla för att utsättas för brott. Följande avsnitt är uppdelat i tre delar där varje del av tidigare forskning bedöms ha relevans för en specifik frågeställning. Avsnittet "Informationskällor" berör tidigare forskning angående vilka källor som människor vanligtvis får kunskap om brott ifrån och vilken påverkan dessa informationskällor kan ha på de unga männen. Forskningen som presenteras under detta avsnitt bedöms vara av relevans för uppsatsens första frågeställning som behandlar varifrån de unga männen får information om brott ifrån och hur de beskriver att informationen påverkar deras rädsla för att utsättas för brott. Avsnittet "Rörelser och beteenden i vardagen" berör tidigare forskning angående människors allmänna oro för att utsättas för brott och att människor anpassar sina rörelsemönster till följd av rädsla för att utsättas för brott. Forskningen som presenteras under detta avsnitt bedöms vara av relevans för uppsatsens andra frågeställning som handlar om hur de unga männen förhåller sig till rädsla för att bli utsatta för brott. Avsnittet "Maskulinitet och maskulinitetsnormer" berör slutligen tidigare forskning som handlar om hur män uppvisar och beskriver rädsla för att utsättas för brott på olika sätt som stämmer överens med rådande maskulinitetsnormer. Forskningen som presenteras under detta avsnitt bedöms vara av relevans för uppsatsens tredje frågeställning som handlar om hur rädsla för utsatthet för brott får uttryck i de unga männens tal och språkbruk.

2.1 Informationskällor

Det har tidigare bedrivits en del forskning på området som rör informationskällor om brott och dess påverkan på oro. Litzén (2006) presenterar tre olika informationskällor till hur människor får kunskap om brott. Den första informationskällan beskriver Litzén (2006) som att ha sett ett brott, vilket är när en individ har blivit vittne till ett brott eller sett ett brott begås. Den andra

informationskällan beskriver Litzén (2006) som “pratad om brott i lokalsamhället”, och här handlar det om informativt skvaller i lokalsamhället som är centrerat kring att ett brott har begåtts i bostadsområdet eller i anknytning till detta. Litzén (2006) beskriver hur dessa två informationskällor kan ha ett samband med en ökad upplevd oro för att utsättas för brott. Litzén (2006) beskriver vidare en tredje informationskälla, media, vilket kan innefatta både att ha läst eller sett om brott i tidningen eller på TV. Litzén (2006) beskriver att de individer som tar del av information om brott genom media upplever en högre allmän oro för brott. Litzén (2006) betonar dock hur detta resultat kan uppkomma dels genom att man tar del av nyheter om brott som leder till ökad oro och otrygghet, dels genom att personer som generellt är oroliga för brott har en tendens att läsa mer tidningar och se mer på tv om brott och på så sätt bygga på den generella oron som redan existerar. Även Diederik Cops och Stefaan Pleysier (2011) har i sin studie angående rädsla för brott redogjort för hur mäns rädsla kommer från och ständigt formas efter både egna personliga erfarenheter, kunskap om andras erfarenheter och även information som sprids i bland annat media.

Likt Litzén (2006) och Cops och Pleysier (2011) presenterar även Heber (2007) forskning på området gällande informationskällor där liknande informationskällor om brott presenteras. Heber (2007) beskriver hur en informationskälla kan vara erfarenheter i form av egen utsatthet för brott. Vidare beskriver Heber (2007) hur “prat om brott”, som innefattar diskussioner med andra i omgivningen såsom vänner och familjemedlemmar, kan utgöra ytterligare en informationskälla. Heber (2007) beskriver även informationskällan media som innefattar information från medier såsom TV, tidningar och radio. Slutligen beskriver Heber (2007) ytterligare en informationskälla som innefattar att bekanta blivit utsatta för brott. Heber (2007) beskriver i sin forskning hur samtliga av dessa fyra informationskällor kan ha en påverkan på människors rädsla för att bli utsatta för brott.

2.2 Rörelser och beteenden i vardagen

Staffan Litzén (2006) redogör i sin rapport om hur människors allmänna oro för att utsättas för brott är relaterad till specifika platser, situationer, tider och möten med människor. Denna allmänna oro är vanligtvis, beskriver Litzén (2006), förekommande när människor befinner sig i områden utanför det egna bostadsområdet. När människor exempelvis utför fritidsaktiviteter i områden utanför det egna bostadsområdet beskriver Litzén (2006) fortsatt att de ofta vidtar

åtgärder eller strategier för att hantera oron. Exempelvis beskriver Litzén (2006) att individen kan vidta riskreducerande åtgärder såsom exempelvis att inte gå ensam eller att välja att inte delta i kvällsaktiviteter. Dessa riskreducerande åtgärder och en allmän rädsla för brott kan innebära konsekvenser såsom en ändrad så kallad rutinaktivitet, en ökad försiktighet, en ökad vaksamhet hos individen samt minska individens möjlighet till en god livskvalitet (Litzén 2006).

Även Andres F. Rengifo och Amanda Bolton (2012) har undersökt relationen mellan rädsla för brott och rörelsemönster och tar utgångspunkt i klassisk kriminologisk teori om rutinaktiviteter. Rutinaktiviteter är människors olika aktiviteter och rörelser som är återkommande i deras vardag. Författarna har visat att det finns ett samband mellan en upplevd rädsla för brott och att människor anpassar sina frivilliga rutinaktiviteter som de ägnar sig åt (Rengifo & Bolton 2012). Exempelvis beskriver Rengifo och Bolton (2012) att människor ständigt gör bedömningar av uppfattade faror och risker i miljön runt omkring dem för att sedan anpassa sina rörelsemönster.

2.3 Maskulinitet och maskulinitetsnormer

Robbie M. Sutton, Beverley Robinson och Stephen D. Farall (2011) har i sin studie undersökt könsnormer och dess påverkan på rädsla för brott. I en undersökning blev deltagarna tilldelade frågor där de fick direktiv att svara på ett sätt där de skulle vara så ärliga som möjligt eller på ett sätt där de fick i uppgift att framställa sig själva på ett så bra sätt som möjligt. Sutton, Robinson och Faralls studie (2011) visar hur de manliga respondenterna som skulle framställa sig själva på bästa möjliga sätt rapporterade en mindre rädsla för att utsättas för brott än de manliga respondenter som skulle svara så ärligt och korrekt som möjligt. Detta benämner Sutton, Robinson och Farall (2011) som en form av förminskande av rädsla för brott, vilket vidare författarna förklarar utifrån bland annat Connells (1995, se Sutton, Robinson & Farall s. 422) teoretiska resonemang om hegemonisk maskulinitet. Den hegemoniska maskuliniteten beskrivs bidra till förväntningen om att män inte ska visa och uttrycka någon rädsla för brott, vilket Sutton, Robinson och Farall (2011) beskriver är något som pojkar redan i tidig ålder formas utifrån och förhåller sig till. Sutton, Robinson och Farall (2011) beskriver vidare att män har en tendens att anpassa sitt beteende angående uppvisandet av rädsla för brott för att leva upp till sociala föreställningar. Denna önskvärdhet att leva upp till sociala normer och föreställningar vad gäller maskulint beteende är, beskriver Sutton, Robinson och Farall (2011), vad som bidrar till att män rapporterar en lägre rädsla för brott.

Mäns rädsla för brott och maskulinitet är ett ämne som även diskuteras av Cops och Pleysier (2011). Cops och Pleysier (2011) har i sin studie fokuserat på bland annat maskulinitet där de undersökt möjliga förklaringar till rädsla för brott utifrån både ett könsperspektiv och socialiseringsprocessen. Cops och Pleysier (2011) beskriver att unga män uttrycker en lägre rädsla för att bli utsatta för brott och att sättet som männen framställer sin rädsla på ska passa in på samhällets föreställningar av maskulinitet. Samhällets sociala konstruktion av maskulinitet beskriver Cops och Pleysier (2011) i sin tur är någonting som pojkar under sin uppväxt socialiseras in i där de formas in i olika könsroller och till orädda män.

Även Linda Sandberg (2011) undersöker mäns rädsla för brott i sin studie och beskriver att män generellt är återhållsamma i att uttrycka rädsla och sällan inkluderar sig själva vid redogörelser för rädsla för brott. Männerna i studien framställde sig snarare som orädda beskyddare än hjälplösa individer i behov av skydd och Sandberg (2011) drar slutsatsen att män, genom sitt sätt att tala, framställer sig på ett sätt som är förenligt med önskvärt maskulint beteende. Genom detta beteende menar Sandberg (2011) också att män reproducerar den samhälleliga normen kring manlig oräddhet.

Vidare har även Veronika Burcar Alm (2005) undersökt hur unga män talar om rädsla i relation till utsatthet för brott. Burcar Alm (2005) beskriver hur männen hon intervjuat sällan uttrycker direkta beskrivningar av rädsla men att de samtidigt kan ses uttrycka sig på andra sätt som kan tyda på att det finns någon form av rädsla hos de unga männen. Exempelvis beskriver Burcar Alm (2005) hur humor och ironi är vanliga inslag i de unga männens beskrivningar som ett sätt för dem att avdramatisera sina framställningar av rädsla. Burcar Alm (2005) redogör även för hur de män hon har intervjuat exempelvis beskriver adrenalinkickar och irritation snarare än att beskriva rädsla och oro. Burcar Alm (2005) beskriver hur männen kan ses göra nedtonade och indirekta beskrivningar av rädsla istället för att beskriva rädsla på ett mer direkt och konventionellt sätt. Ett ytterligare sätt som Burcar Alm (2005) beskriver vad gäller hur de unga männen gör indirekta och nedtonade beskrivningar av rädsla kan urskiljas i männens språkbruk. Burcar Alm (2005) har bland annat studerat de unga männens utsagor med ett fokus på deras användning och skiftanden av pronomen. Burcar Alm (2005) beskriver här hur de män som hon intervjuat kan ses undvika pronomen "jag" och istället använda pronomen "du" och/eller "man" när de talar om sina erfarenheter av att utsättas för brott. Detta skiftande av pronomen menar Burcar Alm (2005)

innebär en form av distansskapande där “jag” kan ses ligga närmare en själv medan “du” och/eller “man” kan ses innebära en mer generell beskrivning där andra förväntas ge liknande beskrivningar när de befinner sig i samma situation.

3. Teori

Nedan presenteras de teorier som används i analysens olika delar för att skapa förståelse för det empiriska materialet och det gemensamma temat om de unga männens rädsla för utsatthet för brott. Rutinaktivitetsteorin används i analysen av uppsatsens andra frågeställning för att skapa förståelse för hur de unga männen förhåller sig till rädsla för att utsättas för brott. Teorin om hegemonisk maskulinitet används i analysen av uppsatsens tredje frågeställning för att skapa förståelse för hur de unga männens rädsla för att utsättas för brott får uttryck i tal och språkbruk.

3.1 Rutinaktivitetsteorin

Vid analysen av andra frågeställningen används Cohen och Felsons (1979) rutinaktivitetsteori för att underlätta förståelsen av hur de unga männen förhåller sig till rädsla för utsatthet för brott genom hur de beter och rör sig i sitt vardagliga liv. Lawrence E. Cohen och Marcus Felsons (1979) rutinaktivitetsteori utgår från omständigheterna kring en kriminell handling. Cohen och Felson (1979) beskriver hur teorin utgår ifrån att kriminella handlingar är ett resultat av förändringar i människors rutinaktiviteter snarare än en konsekvens av gärningsmannens karaktärsdrag. På liknande sätt beskriver Felson (1994) hur teorin är centrerad kring variationer i situationer där brott sker snarare än variationer mellan individer som begår brott.

Cohen och Felson (1979) beskriver att det krävs tre element för att en kriminell handling ska inträffa. De tre elementen är närvaron av ett potentiellt offer, närvaron av en motiverad gärningsman samt en avsaknad av en kapabel väktare (Cohen & Felson 1979). Ett centralt resonemang i rutinaktivitetsteorin är centrerat kring att om ett av de tre elementen tas bort minskar risken för att en kriminell handling sker. Det innebär således att i fall av att det antingen inte finns ett potentiellt offer, inte finns någon motiverad gärningsman alternativt finns en kapabel väktare, innebär detta en minskad risk för att en kriminell handling inträffar. (Cohen & Felson 1979; Felson 1994).

Cohen och Felsons (1997) rutinaktivitetsteori används vanligtvis för att skapa förståelse för varför brott inträffar i specifika situationer men i denna uppsats har teorin applicerats på ett alternativt sätt. I analysen av hur de unga männen förhåller sig till rädsla för utsatthet för brott genom hur de beter och rör sig i sitt vardagliga liv har fokus varit på Cohen och Felsons (1997) element kapabla väktare. Istället för att fokusera på hela rutinaktivitetsteorin har elementet kapabla väktare lyfts ut och använts som ett analytiskt verktyg för att skapa förståelse för de unga männens rörelser och beteenden i deras vardagliga liv.

Felson (1994) redogör för hur kapabla väktare inte behöver vara fysiska personer såsom släktingar, vänner eller människor i omgivningen utan att kapabla väktare även kan vara samhällets konstruktioner såsom stängsel, belysning och övervakningskameror. Cohen och Felson (1979) beskriver vidare att risken för att utsättas för kriminell viktimisering, likväl sannolikheten för att en kriminell handling begås, kan variera beroende på aktuella omständigheter och/eller vilka platser som en individ befinner sig på. En omständighet som kan påverka risken för att utsättas för kriminell handling är huruvida individen vistas bland andra eller ensam, där du som ensam person utgör en större risk att falla offer för kriminell viktimisering (Felson 1994).

3.2 Hegemonisk maskulinitet

Vid analysen av tredje frågeställningen används Connells (1987) och Messerschmidts (2004; 2012) teorier om hegemonisk maskulinitet för att skapa förståelse för hur de unga männens rädsla för utsatthet för brott får uttryck i tal och språkbruk. Hegemonisk maskulinitet har valts ut som teoretiskt ramverk för att skapa förståelse för de unga männens tal och språkbruk när de talar om ämnet rädsla för att utsättas för brott som kan anses vara ett ämne som är mindre förenligt med rådande maskulinitetsnormer.

Raewyn Connell (1987) beskriver hegemonisk maskulinitet som en idealiserad form av maskulinitet i en specifik social och historisk kontext, vilket innebär att vad som kännetecknar den hegemoniska maskuliniteten kan variera mellan olika kontexter. Den hegemoniska maskuliniteten är grundad i mäns strukturella globala dominans över kvinnor och är definierad och konstruerad i relation till andra maskuliniteter och kvinnor (Connell 1987). Connell (1987) beskriver fortsatt att den hegemoniska maskuliniteten är högst upp i den befintliga hierarkin bland maskuliniteter där den är överordnad andra maskuliniteter och kvinnor. Connell (1987) betonar

även att den hegemoniska maskuliniteten är socialt konstruerad och något som alla män, medvetet eller omedvetet, förhåller sig till.

James W. Messerschmidt redogör fortsatt för Connells (1990; 1992, se Messerschmidt 2012) begrepp hegemonisk maskulinitet och beskriver hur denna ofta är förknippad med personlighetsdrag såsom kontroll, självständighet, auktoritet, aggressivitet och kapacitet till att använda våld. Eftersom den hegemoniska maskuliniteten är, som Messerschmidt (2004) beskriver, socialt konstruerad skapar den en verklighet för män i specifika situationer. Den hegemoniska maskuliniteten är i denna benämning under ständig reproduktion och förnyas, återskapas, förändras och försvaras genom olika praktiker såsom exempelvis handlingar som utförs av män (Messerschmidt 2004). Även fast Messerschmidt (2004) beskriver att den hegemoniska maskuliniteten kan variera över tid och rum, beskriver han att gemensamt för den hegemoniska maskuliniteten är att den är kulturellt glorifierad och hedrad i samhället på både en symbolisk nivå och genom handlingar i praktiken, vilket resulterar i, såsom ovan poängterat, den sociala strukturella dominansen över kvinnor och andra män.

Den hegemoniska maskuliniteten kan vid vissa tillfällen bli utmanad, begränsad, äventyrad och underminerad i specifika sociala kontexter och vid sådana tillfällen beskriver Messerschmidt (2004) att individen kan uppträda på ett visst sätt för att hantera den specifika situationen och övervinna den rådande utmaningen. Vid sådana situationer beskriver Messerschmidt (2004) att individen måste uppträda på ett visst sätt som kan anses vara förenligt med maskulina egenskaper i målsättning att individens maskulina identitet inte ska fortsätta att vara utmanad och för att överkomma utmaningen i just en specifik situation eller kontext.

4. Metod

4.1 Val av metod

Uppsatsen syftar till att undersöka rädsla för att utsättas för brott hos en grupp unga män. Fokus ligger på vilka källor som kan bidra till en eventuell rädsla, om/hur rädslan påverkar deras vardagliga rörelser och beteenden samt hur de unga männen talar om denna rädsla. För att uppfylla uppsatsens syfte har en kvalitativ ansats, i form av kvalitativa intervjuer, använts då denna, såsom Gubrium och Holstein (1997) beskriver, syftar till att uppnå fördjupad kunskap och beskrivningar i ett specifikt ämne. Användningen av en kvalitativ metod beskriver Denscombe

(2018) har fördelen att den, genom ett mer djupgående fokus, kan hantera och skapa förståelse för komplexa sociala situationer. Bryman (2018) beskriver fortsatt att kvalitativa metoder, i större utsträckning än kvantitativa metoder, har ett fokus på deltagarnas perspektiv och vad deltagarna finner betydelsefullt och framhäver i sina redogörelser. Den kvalitativa ansatsen har fortsatt, beskriver Bryman (2018), en större närhet till personerna som studeras och materialet som analyseras, vilket möjliggör för forskaren att sätta sig in i deltagarnas perspektiv och uppfattningar av världen på liknande sätt som deltagarna själva gör. Ytterligare en fördel med kvalitativ metod är att denna möjliggör större flexibilitet i forskningsprocessen där forskaren ständigt rör sig fram och tillbaka mellan fält och empiri, vilket möjliggör för att se tvetydigheter och motsägelser i materialet (Ahrne & Svensson 2015). En större tolerans för tvetydigheter och motsägelser betonar Denscombe (2018) är inte en svaghet eller något som resulterar i en svagare analys, utan snarare något som gynnar en kvalitativ analys då materialet återspeglar den sociala verkligheten på ett mer nyanserat sätt.

Uppsatsens arbete har influerats av olika metodologiska utgångspunkter för att komma åt såväl *vad* de unga männen säger som *hur* de unga männen talar. Generellt har, vad Gubrium och Holstein (1997) benämner som, ett naturalistiskt förhållningssätt förekommit i uppsatsarbetet då vi studerat och återgett vad de unga männen berättar. Uppsatsarbetet har även influerats av, vad Gubrium och Holstein (1997) benämner som, ett etnometodologiskt förhållningssätt då vi även studerat vad de unga männen gör med sina ord och hur de unga männen talar. Naturalismen, beskriver Gubrium och Holstein (1997), strävar efter att studera den sociala verkligheten utifrån vad som förekommer naturligt och att återge det empiriska materialet utifrån de olika intervjupersonernas perspektiv, genom ett fokus på vad som sägs. Etnometodologin, beskriver Gubrium och Holstein (1997), betraktar snarare den sociala verkligheten som någonting som är under konstant konstruktion och fokuserar på hur intervjupersonerna uttrycker sig i sitt tal och hur någonting sägs i empirin. Det naturalistiska förhållningssättet har framförallt influerat arbetet med uppsatsens två första frågeställningar gällande informationskällor och de unga männens vardagliga liv med fokus på att studera och återge vad de unga männen berättar. Det etnometodologiska förhållningssättet har sedan i sin tur framförallt influerat arbetet med uppsatsens tredje frågeställning gällande de unga männens tal och språkbruk med fokus på vad de unga männen gör med sina ord och hur de talar.

4.2 Genomförande och material

4.2.1 Semistrukturerade kvalitativa intervjuer

I uppsatsen har semistrukturerade kvalitativa intervjuer genomförts då dessa syftar till, såsom Bryman (2018) beskriver, att beröra specifika teman men samtidigt ha flexibilitet i utförandet. Detta har inneburit att intervjupersonerna haft stor möjlighet och frihet att utforma sina egna svar och komma med egna reflektioner. Intervjuerna har utgått ifrån en intervjuguide (se bilaga 1) som varit strukturerad utifrån specifika teman om vart de unga männen får information om brott ifrån, hur de unga männen rör och betar sig och om deras erfarenheter av brott, där det i förväg formulerades lämpliga frågor i målsättning att besvara uppsatsens frågeställningar. Frågorna var huvudsakligen öppna för att, såsom Denscombe (2018) beskriver, ge intervjupersonerna frihet att formulera egna svar, vilket i sin tur kan generera mer utförliga och beskrivande redogörelser. Som en del av det förberedande arbetet formulerades även eventuella följdfrågor som skulle kunna användas beroende på intervjupersonernas svar. Vid utförandet av intervjuerna lades vikt vid att, såsom Bryman (2018) poängterar, vara lyhörd för vad intervjupersonerna sade och att vara flexibel i sättet som frågorna och eventuella följdfrågor ställdes. Exempelvis kunde frågor ställas i olika ordning i de olika intervjuerna och beroende på vad intervjupersonerna svarade kunde olika följdfrågor ställas. Intervjuguiden användes således som en grund, med utrymme för anpassning under intervjuernas genomförande, i målsättning att, såsom Bryman (2018) beskriver, i så stor mån som möjligt fånga in intervjupersonernas erfarenheter och perspektiv på temat.

4.2.2 Intervjuguide

Eftersom denna uppsats har sin grund i vår tidigare B-uppsats användes den tidigare intervjuguiden som utgångspunkt för intervjuerna. Innan genomförandet av intervjuerna reviderades dock föregående intervjuguide utifrån tidigare erfarenheter angående vilka frågor som fungerade bättre eller sämre vid tidigare intervjuer varav vissa frågor omformulerades, förtydligades eller valdes bort. Det adderades även fler frågor till intervjuguiden då denna uppsats har ett bredare syfte med ytterligare en frågeställning. Vår tidigare B-uppsats kan således i viss mån ses som en pilotstudie till denna uppsats, vilket kan anses fördelaktigt då det möjliggjort att vi kunnat upptäcka brister och otydliga frågor i intervjuguiden. Genomförandet av en sådan pilotstudie beskriver Bryman (2018) även bidrar till att säkerställa att studien har utformats och kunnats genomföra på ett så bra sätt som möjligt.

4.2.3 Genomförande av intervjuer

Totalt har sex kvalitativa intervjuer genomförts där varje enskild intervju genomförts av en av uppsatsskribenterna. Samtliga skribenter genomförde två intervjuer vardera. Att det enbart var en intervjuare vid tillfällena beror på att vi bedömde att ämnet kan upplevas känsligt och ville undvika risken för att tre intervjuare kunde upplevas som överväldigande. Vi gjorde därför bedömningen att en intervjuare gjorde det lättare för intervjupersonerna att öppna upp sig och berätta om sina erfarenheter och tankar. Ytterligare en anledning till att intervjuerna genomfördes av endast en person är vad Bryman (2018) beskriver angående att detta är ett mer tidseffektivt sätt att genomföra och transkribera intervjuer. Bryman (2018) beskriver även att studier med flera intervjuare inte märkbart förbättrat kvalitén på intervjumaterialet, vilket också bidragit till bedömningen att det var lämpligt med en intervjuare istället för flera. Eventuell kritik som kan riktas gentemot att intervjuerna genomförts med en enskild intervjuare är att intervjusituationerna kan ha blivit annorlunda jämfört med varandra och att frågor har ställts på olika sätt i olika intervjuer. Det faktum att semistrukturerade intervjuer har använts innebär dock, såsom Bryman (2018) beskriver, att det finns en flexibilitet. Även om det hade varit samma intervjuare i alla situationer, hade intervjusituationen och frågorna som ställts ändå kunnat vara annorlunda och därmed behöver det inte ses som en begränsning att intervjuerna genomförts enskilt.

Kritik skulle även kunna riktas gentemot valet att genomföra kvalitativa intervjuer då intervjuaren kan tänkas ha en påverkan på intervjusituationen. Denscombe (2018) beskriver att intervjuarens personliga identitet såsom etnicitet, kön, ålder och sociala bakgrund kan påverka informationen som lämnas i intervjun då intervjupersonen kan ha en tendens att anpassa vad som sägs för att lämna önskvärda svar under intervjun. Under intervjusituationen har vi därför, såsom Denscombe (2018) rekommenderar, strävat efter att vara öppna och lyhörda för vad intervjupersonen berättar.

4.2.4 Miljö, inspelning och transkribering

Fyra av intervjuerna har skett vid ett fysiskt möte och två av intervjuerna skedde som videosamtal. Intervjuerna som skedde fysiskt tog plats i en miljö som intervjupersonerna själva fick bestämma i målsättning att, såsom Denscombe (2018) beskriver, de ska känna sig bekväma. Denscombe (2018) beskriver exempelvis att platsen för intervjun bör vara tyst, lugn och ostörd, vilket också togs i beaktning. Detta, beskriver Bryman (2018), är också viktigt för att eventuell ljudupptagning ska fungera. Intervjuerna varade i ca 20-30 min och spelades in med

ljudupptagning i målsättning att fånga in, såsom Bryman (2018) beskriver, både vad intervjupersonerna säger samt hur de säger det, vilket ligger i linje med uppsatsens syfte. Samtliga intervjuer transkriberades kort efter respektive genomförande för att, såsom Bryman (2018) beskriver, bidra till att förbättra vårt minne, underlätta en noggrann analys och möjliggöra för oss att återbesöka materialet upprepade gånger. Den noggranna transkriberingen har även möjliggjort för samtliga uppsatsskribenter, även de som inte genomfört den aktuella intervjun, att ta del av vad som sades vid varje intervjutillfälle och bli välbekanta med materialet.

4.3 Urval

I uppsatsen har det gjorts ett målstyrt urval där intervjupersonerna inte har valts ut slumpmässigt utan, vad Bryman (2018) benämner som, strategiskt. Kriteriet som användes för det strategiska urvalet var att intervjupersonerna skulle vara män i åldern 20-24 år, vilket är samma åldersspann som Brå (2021) använder i NTU:n. Urvalet liknar även vad Denscombe (2018) beskriver som ett bekvämlighetsurval, vilket innebär att intervjupersonerna som valts ut varit både nära till hands genom bekantas bekanta och uppfyllt kriteriet för deltagande.

Målsättningen med urvalet har varit att vara, vad Denscombe (2018) beskriver som, explorativt där varje intervjupersons berättelse studerats djupgående och i detalj snarare än representativt. Urvalets storlek har varit sex intervjupersoner där både likheter och variationer framkommit genom det som de sex unga männen berättat i sina intervjuer. Uppsatsens syfte har inte varit att uppnå generaliserbara resultat gällande unga mäns rädsla för att utsättas för brott utan snarare att utforska rädsla för att utsättas för brott mer ingående hos några unga män. Detta innebär dock inte att uppsatsens inte kan ses ha bidragit med betydelsefulla analytiska poänger som kan bli användbara även bland andra grupper av unga män.

4.3.1 Intervjupersoner

Gemensamt för intervjupersonerna är att samtliga är män i åldern 20-24 år och kommer från medelstora städer i södra Sverige. Vad gäller sysselsättning studerar alla utom en vid högskola eller universitet med extraarbete vid sidan av och en av intervjupersonerna arbetar heltid. Samtliga av männen utför även fritidsaktiviteter utanför hemmet både dagtid och kvällstid, såsom exempelvis besök på gym, hos vänner, i replokal eller deltagande i krog- och utemiljö i staden där de bor. Intervjupersonerna använder sig huvudsakligen av gång, cykel och kollektivtrafik när de

tar sig runt. Vissa av intervjupersonerna har tillgång till bil men det är något de sällan använder när de rör sig inom staden där de bor och till exempelvis studier, arbete eller fritidsaktiviteter.

4.4 Analyismetod

Efter att intervjuer och transkriberingar genomförts enskilt inleddes analysarbetet genom att vi gemensamt bearbetade samtliga transkriberingar. Anledningen till att det transkriberade materialet gick igenom av samtliga uppsatsskribenter var för att materialet skulle bli välkänt för alla men även för att utesluta risken att något empiriskt material skulle gås miste om genom att en av oss missar något som en annan eventuellt upptäcker. Under den gemensamma bearbetningen började vi att koda det empiriska materialet genom att gemensamma och återkommande teman och aspekter i materialet, som ansågs relevanta för uppsatsens frågeställningar, identifierades och markerades. De gemensamma teman som identifierades i materialet kategoriserades och strukturerades utefter relevans för uppsatsens frågeställningar. Samtliga kategorier studerades därefter mer ingående för att kunna urskilja underkategorier, såsom exempelvis tid och plats, ensam eller i sällskap, samtal om brott och pronomen, där olika citat kunde placeras in. I detta moment kunde vi samtidigt upptäcka både likheter och motsägelser i det empiriska materialet.

I bearbetningen av det empiriska materialet till uppsatsens första och andra frågeställning har vårt analytiska fokus varit på *vad* de unga männen berättar i sina intervjuer då målet varit att, i enlighet med Gubrium och Holsteins (1997) beskrivning av ett naturalistiskt förhållningssätt, återge de unga männens sociala verklighet i form av deras egna skildringar. I bearbetningen av det empiriska materialet till uppsatsens tredje frågeställning har vårt analytiska fokus istället varit på *hur* de unga männen talar i sina intervjuer. Detta då målet varit att, i enlighet med Gubrium och Holsteins (1997) redogörelse av ett etnometodologiskt förhållningssätt, sätta vad de unga männen säger åt sidan för att istället fokusera på hur de unga männen uttrycker sig och vad de gör och vill uppnå med sina beskrivningar. I analysarbetet med tredje frågeställningen skiftar således vårt fokus från vad de unga männen säger till hur de unga männen talar. I analysen av de unga männens tal och språkbruk har de unga männens användning av olika pronomen studerats mer ingående för att, i likhet med Burcar Alms (2005) studie (omnämnd under "tidigare forskning"), kunna urskilja potentiella skiftningar i hur de unga männen använder sig av pronomen "jag" samt "man".

4.5 Tillförlitlighet

I kontrast mot kvantitativ forskning, där reliabilitet och validitet ofta används som ett mått på forskningens kvalitet, används inom kvalitativ forskning snarare begrepp såsom tillförlitlighet med fokus på frågor om trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och möjligheten att styrka och konfirmera (Bryman 2018; Denscombe 2018). Denscombe (2018) beskriver att trovärdighet innebär att forskaren kan visa att datan är exakt och träffsäker och att tolkningarna är korrekta. För att säkerställa detta beskriver Denscombe (2018) hur forskaren ständigt måste förhålla sig till de regler som finns på forskningsområdet. Detta är något som även Bryman (2018) beskriver då han menar att trovärdighet handlar om den interna validiteten och att forskaren genom olika metoder, vilka beskrivs ytterligare nedan, säkerställer att forskningen som bedrivs är i enlighet med forskningsregler på området. I denna studie har vi ständigt följt forskningsetiska regler på forskningsområdet, i målsättning att bedriva forskningsprocessen i enlighet med dessa.

Vad gäller överförbarhet beskriver Bryman (2018) att detta handlar om extern validitet. Bryman (2018) menar att kvalitativ forskning ofta berör en mindre grupp individer och tenderar att fokusera på den sociala verkligheten hos studieobjekten, vilket gör det svårt att tala om generaliserbarhet. Istället beskriver Bryman (2018) hur man inom kvalitativ forskning talar om överförbarhet som handlar om hur väl studiens resultat går att tillämpa och överföra på andra sociala miljöer. Bryman (2018) beskriver hur det därför blir viktigt att producera täta beskrivningar som möjliggör för läsaren att bedöma hur överförbara resultaten är på en annan miljö. I denna studie har vi lagt vikt vid att samla in empiriskt material för att i ett senare skede kunna välja ut och presentera delar av materialet som illustrerar det analytiska resonemanget. Detta för att visa att det analytiska resonemanget har grund i det empiriska materialet och även tillåta läsaren att själv göra bedömningar av om de anser de analytiska resonemanget vara hållbart och resultaten överförbara. Denscombe (2018) beskriver fortsatt hur ett sätt att säkerställa överförbarhet är att presentera information kring deltagarna och deras sociala situation för att bidra med mer information till läsaren som kan användas som grund för en bedömning om studiens överförbarhet. I denna uppsats har därför ett avsnitt om intervjupersonerna presenterats tidigare.

När det kommer till pålitlighet beskriver Bryman (2018) att detta kan jämföras med reliabilitet, vilket kan säkerställas genom att grundligt redogöra för forskningsprocessen. Bryman (2018)

beskriver att detta sker för att läsaren i ett senare skede ska kunna bedöma processens kvalitet och i vilken utsträckning de teoretiska resonemangen kan anses vara berättigade. Vi har därför noggrant redogjort för forskningsprocessens olika steg och motiverat metodologiska val i målsättning att läsaren ska kunna granska studien. Bryman (2018) beskriver även att ett sätt att säkerställa pålitlighet kan vara att låta andra läsa materialet och komma med synpunkter. Forskningsprocessen har skett i dialog med en handledare, vilket innebär att studien ständigt utsatts för en extern granskare som lämnat synpunkter angående studiens kvalitet och metodologiska val.

Bryman (2018) beskriver fortsatt att möjligheten att styrka och konfirmera handlar om att forskaren tillkännager att det inte går att uppnå fullständig objektivitet i samhällsvetenskaplig forskning. Denscombe (2018) beskriver vidare relevansen av att bibehålla ett öppet förhållningssätt där forskaren är medveten om sin egna position och tillåter övervägandet av alternativa och konkurrerande förklaringar av det empiriska materialet. Såsom ovan poängterat tog denna uppsats grund i vår tidigare B-uppsats. Eftersom detta innebär att vi har en viss förförståelse inom ämnet kan vi således inte påstås vara helt opåverkade gällande kunskap om temat, vilket i sin tur innebär att vi inte kan påstå att vi varit fullständigt objektiva. Vi har däremot varit noggranna med att sträva efter att bibehålla ett öppet sinne som tillåter alla delar av det empiriska materialet få utrymme i de analytiska resonemanget och tillåta alternativa tolkningar av det nya insamlade materialet.

4.6 Etiska överväganden

Eldén (2020) beskriver riktlinjer för samhällsvetenskaplig forskning och hänvisar till fyra huvudkrav som ett forskningsprojekt bör förhålla sig till. Vid redogörelse för huvudkraven hänvisar Eldén till Vetenskapsrådets skrift "God forskningssed" (2017, se Eldén 2020 s.29). Dessa huvudkrav har vi ständigt strävat efter att förhålla oss till och vara pålästa kring. Eldén (2020:30) beskriver att första principen, informationskravet, handlar om hur "Forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte". Detta har i uppsatsen säkerställts genom att intervjupersonerna, inför intervjuerna, fått information om vad vi syftar att undersöka och vad vi förväntar oss av intervjupersonerna i intervjusituationen. Vid detta tillfälle har intervjupersonerna även blivit informerade om att deras medverkan är frivillig och att

de kan avbryta sitt deltagande när de vill. Informationskravet, i den bemärkelse Eldén (2020) beskriver, kan således anses vara uppfyllt.

Andra principen, samtyckeskravet, beskriver Eldén (2020:30) innebär att “Deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan”. Samtyckeskravet har tagits hänsyn till genom att både skriftligt och muntligt samtycke samlats in från samtliga intervjupersoner vid intervjutillfällena. I samband med intervjuerna fick intervjupersonerna muntlig information om studien och deras frivilliga medverkan. För att säkerställa att intervjupersonerna förstått och samtycker till medverkan fick de i samband med intervjun även fylla i samtyckesformulär (se bilaga 2). I samtyckesformuläret fick de även godkänna ljudinspelning av intervjun, vilket Denscombe (2018) beskriver är av vikt. Samtyckeskravet, i den bemärkelse Eldén (2020) beskriver, kan därmed anses vara uppfyllt.

Eldén (2020:30) beskriver fortsatt tredje principen, konfidentialitetskravet, som innebär att “Uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem.” Konfidentialitetskravet har säkerställts genom att samtliga intervjupersoner och platser som benämnts har anonymiserats i samtliga delar av forskningsprocessen, såsom i transkriberingar och tillhörande anteckningar, i målsättning att säkerställa att inga deltagare eller platser ska kunna identifieras. Samtliga intervjupersoner har även tilldelats fiktiva namn i målsättning att ytterligare säkerställa att ingen av deltagarna ska kunna identifieras. Samtligt material relaterat till deltagarna har även förvarats på en plats som obehöriga inte haft tillgång till och ljudinspelningar har förverkats efter transkribering. Konfidentialitetskravet kan därmed, i den bemärkelse Eldén (2020) beskriver, anses vara uppfyllt.

Fjärde principen, nyttjandekravet, beskriver Eldén (2020:31) innebär att “Uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål”. Nyttjandekravet har säkerställts genom att det insamlade materialet endast använts i uppsatsen och inte utlånats till eller delats för andra icke-vetenskapliga syften eller annat kommersiellt bruk. Att det insamlade materialet förverkats, säkerställer också att materialet inte kan spridas vidare på felaktiga och oetiska sätt. Nyttjandekravet kan därmed, i den bemärkelse Eldén (2020) beskriver, anses vara uppfyllt.

5. Analys

Analysen är centrerad kring tre centrala teman som analyseras var för sig för att sedan knytas samman i en diskussion på slutet. Det första temat handlar om genom vilka källor intervjupersonerna får information om brott i staden där de bor och behandlar uppsatsens första frågeställning. Det andra temat handlar om hur intervjupersonerna rör och betar sig i sitt vardagliga liv och behandlar uppsatsens andra frågeställning. Det tredje och slutliga temat är centrerat kring hur de unga människors rädsla för brott får uttryck genom deras tal och språkbruk och behandlar uppsatsens tredje frågeställning. Samtliga intervjupersoners namn har bytts ut till fiktiva namn.

5.1 Informationskällor

Det första gemensamma temat är centrerat kring informationskällor genom vilka de unga männen får information om brott ifrån. Analysen som följer kommer att delas upp i tre avsnitt: egna erfarenheter av brott, samtal om brott och media.

5.1.1 Egna erfarenheter av brott

I intervjumaterialet går det att utläsa att en av de källor som de unga männen får information om brott ifrån är egna erfarenheter av att bli utsatta för brott eller att själva ha sett ett brott begås. Exempelvis beskriver Josef en händelse där ett gäng förföljt honom och en vän varpå detta gäng sedan gett sig på Josef och hans vän och misshandlat dem. I citatet nedan beskriver han hur detta påverkat honom:

I: är denna händelsen någonting som du tänker på ofta?

IP: nä eh men de följande eh den närmsta tiden efter så när man gick samma väg och sånt så tänkte man ju på att titta bak lite extra och så, när man va hemma hos min kompis. Men det hindrade inte oss från att gå ut igen eller så utan vi fortsatte att vara ute på kvällarna.

I citatet ovan beskriver Josef att händelsen till viss del påverkat honom och att han numera exempelvis tittar lite extra bakåt. Även Ahmed, likt Josef, beskriver en händelse där han själv blivit utsatt för ett rånförsök och hur det påverkat honom genom att han exempelvis, när han vistas på liknande platser som rånförsöket ägde rum, är mer uppmärksam.

Både Ahmed och Josefs händelser skulle kunna liknas vid vad som Cops och Pleysier (2011) beskriver som personliga erfarenheter av utsatthet för brott och vad Heber (2007) beskriver som erfarenheter i form av egen utsatthet för brott. Händelserna kan även liknas vid Litzéns (2006) andra informationskälla, att ha sett ett brott begås, då egen utsatthet av brott även inkluderar att personen i fråga sett brottet begås. Att Josef och Ahmed båda beskriver att händelserna påverkat dem är även aspekter som kan liknas vid vad Litzén (2006) och Heber (2007) redogjort för. Litzén (2006) beskriver att det faktum att individen har sett ett brott begås är en informationskälla som kan påverka människors oro för att i framtiden utsättas för brott. Även Heber (2007) beskriver hur en informationskälla i form av erfarenheter av egen utsatthet för brott kan ha en påverkan på människors rädsla för att bli utsatta för brott. Trots att Josef och Ahmed inte beskriver uttryckligen att de, till följd av händelserna, är allmänt oroliga för att bli utsatta för brott beskriver de båda att händelserna påverkat dem. Denna påverkan, i form av ökad uppmärksamhet och att titta bakom sig lite extra, som beskrivs av de unga männen, skulle kunna tolkas som att de unga männens erfarenheter av utsatthet för brott har lett till någon form av ökad rädsla hos dem.

I det empiriska materialet går det även att utläsa att egna erfarenheter, i form av att inte utsättas för brott, är en informationskälla som kan påverka individens framtida uppfattningar. Innan Karl flyttade till staden där han bor idag hade han fått höra mycket från andra människor om hur farligt det var och hur mycket kriminalitet det fanns i staden han skulle flytta till. När Karl flyttade till staden ändrades dock hans uppfattning då han upplevde att det han fått berättat för sig inte var sant och att det var överdrivet:

... jag tror när jag först flyttade till (staden där IP bor) så var man ju såhär skraj för liksom, när man inte kommer från Skåne eller (staden där IP bor) så har ju (staden där IP bor) ett rykte utomlans (okej). Liksom att det är väldigt väldigt farligt och att där finns väldigt mycket brottslighet (mm) så då var man ju lite så att man fattade ju att det var lite överspelat men man hade ju ändå det i baktanken (.) liksom att det var shady liksom (ja) men nu har jag ju bott här några år och jag har ju aldrig upplevt att det är något såhär farligt shady (...) jag tror mycket har ändrats (mm) för folk säger en bild till en, och så upplever man en annan....

Karls egna erfarenheter, i form av att *inte* utsättas för brott, skulle därmed kunna ses ha påverkat hans uppfattning av staden som han numera bor i och lett till, vad som skulle kunna tolkas vara, en mindre rädsla för utsatthet för brott än vad han hade innan han flyttade till staden där han idag bor.

5.1.2 Samtal om brott

I det empiriska materialet går det att utläsa att ytterligare en informationskälla som de unga männen får information om brott ifrån är att ha hört talas om brott från exempelvis vänner och familj. Samtliga av de unga männen beskriver hur de fått höra talas om brott när det talas om brott i kompisgänget. Karl beskriver exempelvis att han och hans vänner talat om brott i skolan:

Pratar och pratar. Det är om det så har varit någon stor nyhet nyligen så brukar vi prata om det i skolan. Mycket att vi diskuterar och pratar om sånt, typ nu senast när (ett specifikt brott) hände. Så snackade vi typ och det var någon som hade gått på den skolan. Och så, så då pratade vi ändå om det.

Likt Karl beskriver även Josef om brott som han hört talas om och beskriver hur de talar om detta i kompisgänget och beskriver att “när det händer saker så pratar vi om det såklart”. Även Ahmed beskriver att han hört talas om brott från vänner, familj och släktingar och beskriver:

... det man hört från vänner, familj, släktingar och sånt att det är mer våldsamma att där är mer våldsamerheter i de områdena med vapen, eller misshandel och såna saker och kanske hot framförallt ...

I det empiriska materialet framgår det att samtliga av de unga männen får information om brott från människor runt omkring dem, exempelvis från samtal med familj och vänner. Detta kan liknas vid Litzéns (2006) andra informationskälla som han benämner “pratad om brott i lokalsamhället”, samt Cops och Pleysiers (2011) kunskap om andras erfarenheter. Det kan även liknas vid vad Heber (2007) beskriver som “prat om brott”, vilket innefattar diskussioner med andra i omgivningen såsom vänner och familjemedlemmar. Till skillnad från den första informationskällan, där de unga männens rädsla för utsatthet för brott kan ses påverkas av informationen de får genom egna erfarenheter, förekommer det i denna andra informationskälla inga sekvenser där de unga männens redogörelser tyder på att informationen de får genom samtal med andra påverkar deras rädsla för att utsättas för brott. Detta kan ses skilja sig från tidigare forskning som bedrivits på området där både Litzén (2006) och Heber (2007) beskriver att samtal om brott med andra kan ha en påverkan på människors framtida upplevda oro och rädsla för att utsättas för brott.

5.1.3 Media

Ytterligare en informationskälla som går att utläsa i det empiriska materialet är att samtliga av de unga männen får information om brott via media, såsom TV, sociala medier och

nyhetsrapporteringar. I Alfreds intervju blir han tillfrågad om hur han får information om brott som begås i staden där han bor:

I: Och det du säger kring att det begås mycket brott i dessa specifika områdena (...) vad grundar du det på? Att du vet om att det begås mycket brott?

IP: För man hör det, man ser det på sociala medier, man ser det i tidningen, man vet om att det är mycket mycket skott som, många som blir dödade till exempel, mycket såna saker.

I citatet beskriver Alfred att han får information om brott från sociala medier och tidningar. Även Johannes, i likhet med Alfred, blir i sin intervju tillfrågad om hur han får kännedom om brott som begås i staden där han bor varpå han svarar "det är ju främst från media, att det står någon nyhetsartikel om att, igår kväll vid den här tiden inträffade detta där och där, eller ja." Liknande beskriver Edvin att även han följer nyhetsmedia och att "... eh det är lite olika, det är liksom både Aftonbladet och kvällstidningar och så men även asså nyheter på tv som tv4 och SVT och så, så lite både och liksom.". Edvin beskriver fortsatt även att han följer sociala medier och att "... mycket nyheter kommer den vägen också". Att de unga männen tar del av information om brott från olika former av medier kan liknas vid Litzéns (2006) tredje informationskälla, media, och vad Cops och Pleysier (2011) benämner som information som sprids i bland annat media. Det kan även liknas vid vad Heber (2007) beskriver som information från medier.

I det empiriska materialet går det att utläsa att samtliga av de unga männen som intervjuats får information om brott via media, såsom sociala medier och nyhetsrapporteringar, och att samtliga beskriver att de påverkas av att konsumera media. Exempelvis beskriver Josef att han, när han tagit del av media, reflekterar över detta och tänker på det:

... när man vet att det hänt någonting så är det då man reflekterar över det, kring oro och rädsla och tänker på det. Men när man inte läst om något som hänt så tänker man inte på det så mycket.

I likhet med Josefs citat ovan beskriver även Ahmed att det finns "... specifika delar av (staden där IP bor) som jag skulle undvika att röra mig i på natten eller själv eller liknande men det är mer på grund av det man hört på nyhetssändningar osv...". Både Josef och Ahmeds citat kan ses visa på hur de beskriver att information som de tagit del av genom media har en påverkan på dem. Att både Josef och Ahmed beskriver att media påverkat dem är även aspekter som kan liknas vid vad Litzén (2006) och Heber (2007) redogjort för. Litzén (2006) beskriver att media kan ha en betydelse för människors uppfattningar av kriminalitet och hur information från media

kan ha en påverkan i form av en allmän högre oro för brott. Även Heber (2007) beskriver hur media som informationskälla kan ha en påverkan på människors rädsla för att bli utsatta för brott. Trots att de unga männen inte uttryckligen beskriver att information som de tagit del av via medier påverkar deras rädsla för att utsättas för brott skulle den påverkan som beskrivs av de unga männen, i form av att de reflekterar över brottsliga händelser eller undviker specifika platser som benämnts i media i relation till brott, kunna tolkas som att information från media har bidragit till någon form av ökad rädsla hos de unga männen.

Viktigt att poängtera är dock att Litzén (2005) beskriver att det faktum att personer upplever mer otrygghet och rädsla inte endast behöver vara ett resultat av att de tar del av nyheter om brott, utan även ett resultat av att personer som är generellt oroliga för brott även konsumerar mer media och därmed bygger på den generella oron som personen redan upplever. Ovan redogörelse har visat på hur de unga männens rädsla för att utsättas för brott påverkas av den information om brott som de tar del av via olika medier. Analysen har dock inte kunnat fastställa huruvida om det är media som skapat de unga männens rädsla för att utsättas för brott eller om de unga männen haft en redan existerande rädsla för att utsättas för brott som medfört att de konsumerat media som i sin tur ökat den existerande rädslan.

5.1.4 Kombination av informationskällor

I intervjumaterialet går det att utläsa att samtliga av de unga männen får information om brott från olika kombinationer av de informationskällor som Litzén (2006), Cops och Pleysier (2011) och Heber (2007) beskriver. Att ta del av information om brott från både samtal med andra och från media är något som kunnat urskiljas i samtliga redogörelser från de unga männen. Exempelvis beskriver Ahmed i sin intervju att han skulle undvika att röra sig på natten i vissa delar av staden där han bor “...på grund av det man hört på nyhetssändningar osv eller det man hört från vänner, familj, släktingar och sånt att det är mer våldsamma att där är mer våldsamheter i de områdena ...”. I citatet, som även inkluderats i avsnitt “5.2.2 Samtal om brott”, beskriver Ahmed hur han tar del av information om brott från både nyheter, familj, vänner och släktingar. Liknande beskriver Alfred, när han blir tillfrågad om hur han vet att det begås mycket brott i ett specifikt område, att “... man ser det på sociala medier, man ser det i tidningen (...) och kompisar, och familj också (...) också alla de sakerna jag ser på sociala medier och det pratas om det på ett sätt.” Även Alfred,

likt Ahmed, beskriver här hur han tagit del av information om brott både från medier, familj och kompisar.

Både Ahmed och Alfred har även, som beskrivits i avsnitt 5.1.1 “Egna erfarenheter av brott”, redogjort för hur de själva blivit utsatta för brott. Ahmed och Alfreds sammantagna redogörelser av varifrån de får information om brott skulle därmed kunna ses vara en kombination av samtliga av de tre informationskällor som Litzén (2006), Cops och Pleysier (2011) och Heber (2007) redogör för. Som ovan redogörelse visat har de unga männens erfarenheter med vardera informationskälla en varierande påverkan på de unga männens rädsla för att utsättas för brott. Att en kombination av samtliga informationskällor skulle ha en påverkan på de unga männens uppfattningar och föreställningar om brott, i form av en ökad eller minskad rädsla för att utsättas för brott, än när intervjupersonerna endast får kunskap om brott från en informationskälla är inte något som kunnat påvisas i det empiriska materialet. Det går exempelvis inte att utläsa att Ahmed och Alfred, som redogjort för att de får information om brott från en kombination av samtliga tre informationskällor, uppvisar eller uttrycker en rädsla för utsatthet för brott som skulle vara större eller mindre än hos de övriga unga männen.

Ytterligare en aspekt att belysa är att trots att de unga männen får information om brott från olika källor och att det kan ses påverka deras rädsla för utsatthet för brott, går det även att utläsa att de är medvetna och reflekterar kring informationen de får från olika källor. Exempelvis beskriver Josef “... men det gäller att vara källkritisk, och lyssna på nyheterna och inte endast på vad andra säger eller fördomar som andra människor har, väldigt mycket historier kan ju vara påhittade”. Här kan Josef ses beskriva något som kan liknas vid en medvetenhet då han inte blint accepterar allt som presenteras för honom i media och det han får höra från sin omgivning. Att vara medveten och källkritisk är en tendens som kunnat utläsas hos flera av de unga männen. Huruvida en sådan medvetenhet bidrar till en större eller mindre påverkan från informationskällor och huruvida det leder till en ökad eller minskad rädsla för utsatthet för brott har dock inte kunnat fastställas i det empiriska materialet.

5.1.5 Sammanfattning

Uppsatsens första frågeställning “Varifrån får de unga männen information om brott och hur beskriver de unga männen att informationen påverkar dem?” kan med ovan redogörelse i åtanke

anses besvarad. Analysen visar på att samtliga av de unga männen får information om brott, i varierande utsträckning, genom de tre informationskällorna egna erfarenheter av utsatthet för brott, att samtala om brott med andra och genom media. De olika informationskällorna kan ses ha varierande påverkan på de unga männens rädsla för utsatthet för brott. Vad gäller egen erfarenhet av utsatthet för brott har analysen visat att egna erfarenheter hos några av de unga männen, i form av att bli utsatt för brott, bidrar till en ökad rädsla för utsatthet för brott. Egna erfarenheter, i form av att inte utsättas för brott, har istället kunnat ses bidra till en minskad rädsla för att utsättas för brott hos de unga männen. Vad gäller att samtala om brott har empirin visat att samtliga av de unga männen talar om brott med bland annat familj och vänner. I det empiriska materialet har det inte kunnat utläsas att samtal om brott har någon påverkan på de unga männens rädsla för att utsättas för brott. Vad gäller att få information om brott från media, är det påvisat att samtliga av de unga männen får information om brott från media och att detta bidrar till en ökad rädsla för utsatthet för brott hos de unga männen. Slutligen har analysen visat att samtliga av de unga männen får information om brott från olika kombinationer av informationskällor. Samtliga av de unga männen får information om brott genom att samtala med andra och genom media, och några av intervjupersonerna har även egna erfarenheter av utsatthet för brott. Huruvida en kombination av informationskällor ökar eller minskar de unga männens rädsla för utsatthet för brott har inte kunnat fastställas.

5.2 Rutinaktiviteter och rörelsemönster

Det andra gemensamma temat är centrerat kring hur de unga männen förhåller sig till en rädsla för att utsättas för brott med ett fokus på deras rörelser och beteenden i det vardagliga livet. Följande analys kommer delas upp i två delar varav första delen är centrerad kring tidpunkter och platser som de unga männen vistas på och andra delen är centrerad kring huruvida de unga männen är ensamma, i grupp eller bland andra människor.

5.2.1 Tidpunkter och platser

I det empiriska materialet har ett gemensamt tema kunnat urskiljas vad gäller att intervjupersoner anpassar sitt sätt att röra och bete sig på vid specifika tider på dygnet. Flera av de unga männen beskriver att de anpassar hur de rör och beter sig i det vardagliga livet när de vistas ute på kvällen

eller natten när det är mörkt. Exempelvis beskriver Edvin att han ofta cyklar till och från fritidsaktiviteter varpå han blir tillfrågad om det finns någon speciell väg som han brukar cykla. Edvin svarar att han brukar cykla på upplysta platser:

I: Är det något speciellt du tänker på när du cyklar, t ex om du tar någon speciell väg eller så?

IP: (.) nej men alltså man cyklar väl alltid samma väg i stort sett skulle jag väl säga och sen kanske man inte cyklar där det är supermörkt (okej) utan där det är lite upplyst.

I: Okej. Varför skulle du säga att du gör det?

IP: Amen det är väl egentligen för att man vill se var man cyklar och att eh för att man (IP skrattar) man vet ju egentligen inte vad som kan hända om det är mörkt.

I: Tänker du på något speciellt?

IP: Jag tänker väl om det skulle vara någon människa där eller vad som helst egentligen som skulle kunna göra någonting mot en (mm).

I: Skulle du säga att du håller dig mest till upplysta vägar när du cyklar och så?

IP: Ja men det skulle jag säga.

I citatet går det att utläsa att Edvin, när han tillfrågas om varför han brukar cykla på upplysta platser, beskriver att han inte vet vad som kan hända när det är mörkt. I citatet kan Edvin ses beskriva att han anpassar sitt sätt att röra sig på genom att undvika platser där det är mörkt då han väljer att cykla på en väg där det är upplyst. I likhet med Edvin kan även Karl anses beskriva en liknande anpassning av sitt sätt att röra sig på när han tillfrågas om när han cyklar till och från fritidsaktiviteter. Karl tillfrågas om vilken väg han föredrar att cykla när han ska ta sig till och från fritidsaktiviteter varpå han svarar "Alltså hade jag fått välja så hade jag nog valt en mer välbelyst väg (mm) även om den hade varit marginellt längre." I citatet beskriver Karl att han hellre väljer en mer belyst väg även om det innebär att den är längre. I likhet med Edvin och Karl beskriver även Ahmed att han undviker specifika platser med sämre belysning när det är mörkt i staden där han bor:

När jag rör mig i mitt hemområde eller om det är på natten eller så så bryr jag mig inte jättemycket om var jag går och jag tänker inte på det jättemycket och jag har gått hem ehm full flera gånger från bussen tvärs över området och inte känt mig hotad på något sätt och där är ingen som rör sig vid den tiden. Men om jag skulle vara på ett ställe där jag känner mig mindre trygg så försöker man väl för det första undvika de områden som jag beskrev innan med sämre belysning och ställen som är lite undangömda eller ehm något sånt men samtidigt så försöker man väl gå längs stora vägar, på trottoarer kanske, gå längs med större butiker eller liknande (...)

I citatet ovan beskriver Ahmed att det finns platser som han känner sig mer eller mindre trygg på och att hans förändring i sitt sätt att röra sig på inte endast är relaterat till mörka platser utan även till andra platser. Ahmed beskriver även att denna otrygghet på vissa platser får uttryck i att han exempelvis undviker undangömda platser och väljer att gå längs med stora vägar och större butiker.

Att de unga männen väljer en väg som är upplyst och att gå längs med stora vägar och större butiker kan förklaras genom Cohen och Felsons (1979) rutinaktivitetsteori. Cohen och Felson (1979) beskriver hur det, för att en kriminell handling ska inträffa, krävs de tre elementen avsaknaden av kapabla väktare, närvaron av ett potentiellt offer och närvaron av en motiverad gärningsman. Felson (1994) beskriver hur en kapabel väktare inte behöver vara en fysisk person utan att även faktorer såsom att en plats är upplyst eller att det finns övervakningskameror kan fungera som kapabla väktare. Att Karl hellre tar en längre väg som är upplyst och att Edvin cyklar där det är upplyst kan tolkas som att de unga männen väljer en väg där det finns, vad Cohen och Felson (1979) benämner, en kapabel väktare i form av belysning. Att Ahmed beskriver hur han undviker undangömda platser och att han väljer att gå längs med stora vägar och vid större butiker skulle kunna tolkas som ett ytterligare exempel på hur han väljer att röra sig på platser där det finns, vad Cohen och Felson (1979) benämner som, kapabla väktare.

Att de unga männen väljer vägar som är upplysta och att gå längs med stora vägar och större butiker kan anses vara exempel på hur de anpassar sitt sätt att röra sig och bete sig på i sitt vardagliga liv. De unga männens beskrivningar av att de väljer att gå längs med upplysta och större vägar och butiker skulle kunna tolkas vara en indikation hos de unga männen på att det finns en rädsla för att utsättas för brott. På de sätt genom vilka de unga männen anpassar sina rörelser och beteenden i det vardagliga livet på specifika platser och under specifika tidpunkter skulle således kunna tolkas vara ett sätt för de unga männen att förhålla sig till en rädsla för att utsättas för brott. Genom att de unga männen anpassar sig genom att röra sig på platser där det finns kapabla väktare kan de vidare ses minska risken för att bli, som Cohen och Felson (1979) beskriver, potentiella offer. Detta då Cohen och Felson (1979) beskriver hur närvaron av en kapabel väktare kan påverka relationen mellan de tre elementen som måste stämma överens för att en kriminell handling ska inträffa. Att de unga männen anpassar sig genom att röra sig på platser där det finns kapabla väktare kan även tänkas ha en påverkan i form av att motivationen

hos en potentiell gärningsman kan tonas ner. Att de unga männen anpassar hur de rör sig och beter sig i vardagslivet kan på så sätt ses minska risken för att de ska bli utsatta för en kriminell handling. Detta skulle kunna tolkas vara ett sätt för de unga männen att förhålla sig till en rädsla för att bli utsatta för brott.

Edvin, Karl och Ahmed beskriver hur de anpassar sina rörelsemönster på olika sätt, genom att välja upplysta platser och gå längs med stora vägar och större butiker. De tre unga människors anpassningar kan här liknas vid vad Litzén (2006) beskriver som riskreducerande åtgärder, förändrade rutinaktiviteter och ökad försiktighet för att hantera situationer som kan anses vara kopplade till en oro för utsatthet för brott. De unga människors anpassningar av sina rörelsemönster kan även liknas vid Rengifo och Boltons (2012) resonemang kring hur individen ständigt gör bedömningar av faror och risker i miljön runt omkring dem och anpassar sina rutinaktiviteter därefter. Att de unga männen anpassar sina rutinaktiviteter kan därmed anses vara ett resultat av att de, såsom Rengifo och Bolton (2012) beskriver, ständigt gör bedömningar av faror och risker i miljön omkring dem.

I Ahmeds citat ovan går det även att utläsa hur han känner sig mindre trygg när han vistas i områden utanför sitt egna hemområde, vilket är något Litzén (2006) beskriver när han redogör för hur människors oro ofta uppkommer när de befinner sig i områden utanför det egna bostadsområdet. Litzén (2006) beskriver fortsatt att denna oro kan innebära att individerna anpassar sitt beteende eller vidtar riskreducerande strategier eller åtgärder för att hantera oron när de utför fritidsaktiviteter utanför egna hemområdet. Detta är någonting som också kan utläsas i Ahmeds intervju när han beskriver att han inte reflekterar eller tänker på vart han går när han vistas i det egna hemområdet. Vid tillfällena då han vistas utanför egna hemområdet, på platser där han känner sig mindre trygg, beskriver Ahmed att han, i kontrast mot detta, snarare undviker områden med sämre belysning och hellre går längs stora vägar och större butiker. Det går således att se att Ahmed, likt det som Litzén (2006) beskriver, anpassar sitt beteende på olika sätt beroende på om han vistas inom sitt hemområde, där han känner sig mer trygg, eller om han vistas utanför sitt hemområde, där han känner sig mindre trygg. Ahmeds skiftande sätt att röra och bete sig i sitt vardagliga liv, beroende på om han är inom eller utanför hemområdet, kan därmed ses ytterligare illustrera hur Ahmed, på skiftande sätt, förhåller sig till rädsla för att utsättas för brott.

I kontrast till Ahmeds redogörelse beskriver Josef att han inte upplever det vara någon skillnad mellan olika områden i staden där han bor vad gäller om han känner sig mer rädd. I intervjun blir Josef tillfrågad att berätta mer om en händelse där han själv blivit utsatt för misshandel och får sedan en följdfråga gällande om han upplever att händelsen påverkat honom i form av att han känner sig mer eller mindre rädd på olika platser. Josef svarar att han inte känner sig mer eller mindre rädd på olika platser utan poängterar snarare, i kontrast mot Ahmed, att “det kan ju hända var som helst anser jag.” Josefs redogörelse kan på detta vis anses vara motsägande vad Litzén (2006) beskriver angående att människor skulle känna mer oro när de vistas i områden utanför egna bostadsområdet. Josef kan istället anses uttrycka att det inte spelar någon roll eftersom händelser kan inträffa varsomhelst, både inom och utanför det egna bostadsområdet. Josef visar därmed, i kontrast till Ahmed, inga skiftningar i sitt sätt att förhålla sig till rädsla för att utsättas för brott beroende på om han befinner sig inom eller utanför det egna hemområdet.

5.2.2 Ensam eller bland andra människor

I det empiriska materialet uttrycker flera av de unga männen att de känner sig mindre rädda när det finns människor runt omkring dem i deras omgivning när de vistas på olika platser. Exempelvis beskriver Ahmed följande gällande hur han beter sig i sitt vardagliga liv när han vistas ute:

(...) där det kan röra sig folk så man inte hamnar avlägset där om du skulle möta på någon som är hotfull eller någon som skulle vilja sig illa så gör du hellre det där du är ute bland folk och där folk kan se dig och kan ringa eller rapportera polisen eller något sånt.

I citatet ovan beskriver Ahmed hur han rör sig på platser där det finns andra människor i omgivningen, vilket han menar att han gör med åtanke att om något skulle hända finns det människor omkring honom som kan ringa eller rapportera till polisen. Likt Ahmed beskriver Alfred att han är mest rädd “(...) överlag på kvällen eh i eh på och i olika gränder och områden där det inte är så mycket folk.” Även Karl beskriver, likt Ahmed och Alfred, att “... det är nästan mer skönt att det är så mycket folk så man känner sig aldrig ensam ...” när han beskriver att han ska cykla hem på kvällen. Det faktum att både Ahmed, Alfred och Karl kan ses beskriva, vad som skulle kunna tolkas som, att de känner sig mindre rädda på platser där det finns människor runt omkring skulle kunna förklaras med Cohen och Felsons (1979) rutinaktivitetsteori. Cohen och Felson (1979) beskriver att risken för att utsättas för kriminell viktimering kan variera beroende

på vilka omständigheter som infinner sig eller vilka platser individen befinner sig på. Felson (1994) beskriver fortsatt att en sådan omständighet kan vara om individen vistas ensam eller tillsammans med någon annan då individen, om denne är ensam, kan utgöra en större risk att bli offer för en kriminell handling. Att det finns människor runt omkring de unga männen när de vistas ute i staden där de bor skulle kunna liknas vid, vad Cohen och Felson (1979) och Felson (1994) beskriver som, att det finns kapabla väktare i närheten. När det finns kapabla väktare, såsom exempelvis människor runt omkring de unga männen, kan det, som Felson (1994) beskriver, minska risken för att en kriminell handling inträffar. Att de unga männen känner sig, vad som skulle kunna tolkas som, mindre rädda när de vistas på platser där det finns människor runt omkring och att de vidare uttrycker att de hellre rör sig på platser där det finns människor runt omkring kan anses vara ett sätt som de unga männen anpassar sina rörelser i sitt vardagliga liv. Denna anpassning av rörelsemönster skulle vidare kunna tolkas vara ett sätt som de unga männen förhåller sig till en rädsla för att utsättas för brott.

I det empiriska materialet har det, som beskrivs ovan, kunnat utläsas att huruvida det finns människor i omgivningen har betydelse för de unga männen när de rör och betar sig i sitt vardagliga liv. I det empiriska materialet har det däremot inte kunnat utläsas att huruvida de unga männen är i sällskap med någon annan eller inte, skulle ha en betydelse för de unga männen när rör och betar sig i sitt vardagliga liv. Exempelvis blir Alfred tillfrågad om han kan märka någon skillnad i hur han rör och betar sig i sitt vardagliga liv beroende på om han är i sällskap med någon annan eller om han är ensam. Alfred beskriver att "... om man är med någon eller inte nä det spelar inte så jättestor roll". Gemensamt för samtliga av de unga männen är således att det i det empiriska materialet inte går att utläsa att de skulle förhålla sig till en rädsla för att utsättas för brott genom att vistas i sällskap med någon annan istället för ensam.

5.2.3 Sammanfattning

Studiens andra frågeställning "Hur förhåller sig de unga männen till rädsla för att utsättas för brott?" kan med ovan redogörelse i åtanke anses besvarad. Vad gäller tidpunkter och platser visar redogörelsen ovan att flera av de unga männen som intervjuats förhåller sig till rädsla för utsatthet för brott genom att anpassa sina rörelsemönster och rutinaktiviteter. De intervjuade unga männen anpassar sig genom att, i sitt vardagliga liv, röra sig på platser som är upplysta, nära butiker och större vägar samt undvika specifika platser som är mörka och undangömda. Vissa av de unga

männen anpassar sina rörelsemönster i större utsträckning när de befinner sig på platser utanför hemområdet när det är mörkt medan andra inte uppvisar en skillnad i anpassning mellan vistelse i det egna hemområdet eller utanför. Vad gäller huruvida de unga männen är ensamma eller bland andra människor har redogörelsen ovan visat att de unga männen förhåller sig till rädsla för utsatthet för brott genom att anpassa sina rörelsemönster i lägre utsträckning när det finns människor runt omkring än när de vistas ensamma. Att de unga männen anpassar sina rörelsemönster i lägre utsträckning när det är människor runt omkring kan ses bero på att de unga männen uttrycker, vad som kan tolkas vara, en mindre rädsla för att utsättas för brott när det är människor runt omkring. Redogörelsen har även visat att huruvida de unga männen är i sällskap med någon annan eller ensamma tycks ha en begränsad betydelse för de unga männens anpassning av hur de rör sig och beter sig i sitt vardagliga liv.

5.3 Tal och språkbruk

Det tredje gemensamma temat är centrerat kring hur de unga männens rädsla för utsatthet för brott får uttryck i deras tal och språkbruk. Följande analys kommer delas upp i två avsnitt varav den första är centrerad kring *vad* de unga männen uttryckligen säger medan den andra är centrerad kring *hur* de unga männen talar och deras språkbruk.

5.3.1 Inte rädd, men...

Ett gemensamt tema i det empiriska materialet är att de unga männen sällan uttryckligen säger i sitt tal att de är rädda men att det, trots detta, går att utläsa att de unga männen beskriver olika reaktioner och åtgärder som skulle kunna tolkas som en indikation på rädsla för att utsättas för brott. Exempelvis blir Johannes tillfrågad om hur han skulle säga att hans vetskap om att det begås brott i hans närområde påverkar honom eller hans levnadsvanor:

I: ... skulle du säga att det påverkar dig eller dina vanor på något sätt?

IP: nä det påverkar inte mig i den bemärkelsen att eh vad ska man säga, det påverkar inte mig i den bemärkelsen att det påverkar mitt liv men det påverkar mig på så sätt att om jag är ute på kvällen så är jag extra vaksam på min omgivning, det skulle jag säga.

I: mm. På vilket sätt kan det vara att du blir extra vaksam?

IP: eh vad är det för folk man har omkring sig, vilka är det på bussen, eh är det någon som följer efter en eller så. Det är mer bara att man är allmänt mer vaksam, man kanske inte går med hörlurarna i på kvällen.

I citatet ovan går det att utläsa att Johannes inledningsvis säger att vetskapen om brott som begås i hans närområde inte påverkar honom på något sätt. I detta citat beskriver samtidigt Johannes att vetskapen påverkar honom på det sätt att han är extra vaksam på hans omgivning när han är ute på kvällen. Johannes beskriver sin extra vaksamhet genom att han är mer uppmärksam på människor i sin omgivning och inte går med hörlurar när han går ute på kvällen. Även Alfred, i likhet med Johannes, beskriver att han inte upplever sig påverkas av brott som begås i hans närområde men beskriver samtidigt att vetskapen om dessa brott gör att han blir mer vaken och uppmärksam när han vistas ute på kvällen. När Alfred får en fråga om hur han märker att han blir mer vaken och uppmärksam beskriver han:

Det är väl mer att man blir lite mer vaken när man är ute på saker och ting som skulle kunna hända, att man ser lite saker som man annars inte skulle sett. Olika, ja att man kollar på vissa saker som man annars inte ens hade kollat på.

I både Johannes och Alfreds intervjuer uttrycker de unga männen att de är mer vakna och uppmärksamma på om saker och ting skulle kunna hända när de vistas ute på kvällen när de fått vetskap om brott som begås i deras närområden.

Utöver att de unga männen beskriver hur de är vaksamma och uppmärksamma går det även i det empiriska materialet att utläsa att intervjupersonerna beskriver hur de vidtar åtgärder för att hantera, vad som skulle kunna tolkas vara, en rädsla för utsatthet för brott. Exempelvis beskriver Edvin att han kan välja att gå en annan väg i fall av att han skulle möta en eller flera andra personer när han är ute och går ensam på kvällen:

IP: Ja men det skulle jag väl ändå kanske säga att det finns, och speciellt där det kanske är mörkt eller inte upplyst som jag sa innan, och där man kan känna sig ensam om där kommer mycket folk (mm) mot en eller så typ.

I: Tänker du med mycket folk mot dig att det är flera stycken och du är själv?

IP: Ja men precis, jag tänker om det är ett gäng kanske som går eller så, eller om det bara skulle vara en person till och med (.) då kanske man inte går liksom precis så man måste korsa varandra om det skulle vara mörkt och sent en kväll.

Även Josef, liksom Edvin, beskriver att han vid möte av en eller flera personer vidtar åtgärder såsom att ignorera personerna och gå vidare:

IP: ... det var några gånger då det stod umgängen med killar som man eh jag hade alltid hörlurar

på mig så gick jag alltid bara, titta bara rakt fram och gör ingen kontakt. Men några gånger när man gick där så hörde man ju att de ropade på en och gav kommentarer. Men det har alltid hjälpt att bara ignorera och gå vidare.

I: (...) brukar du bara ignorera det?

IP: Ja. Jag är ju inte någon sån som, om man då till exempel ser en sån grupp stå där, och jag märker, man kan ju aldrig vara säker ju, så jag är inte någon sån som skulle vända eller gå någon annan väg bara för att de skulle stå där. Utan då går jag bara rakt fram och bara tittar ner i marken inte och lyssnar på vad dem säger liksom.

I Edvin och Josefs intervjuer går det att utläsa hur de båda beskriver hur de vidtar olika former av åtgärder när de rör sig i sitt vardagliga liv. Edvin kan ses beskriva åtgärder i form av hur han väljer en annan väg för att slippa möta andra på kvällen och Josef kan ses beskriva åtgärder i form av hur han tittar rakt fram och ignorerar andra han möter.

I ett citat från Ahmeds intervju, som tidigare presenterats i avsnitt 5.1.1, "Tidpunkter och platser", beskriver han att han på kvällen, i områden utanför hans hemområde, exempelvis undviker undangömda platser med sämre belysning och försöker gå längs med stora vägar och större butiker där det finns andra människor runt omkring. Ahmed får sedan en följdfråga angående om han skulle säga att han är rädd när han rör sig på dessa platser, varpå han svarar:

Rädd skulle jag inte säga, jag skulle beskriva det mer som att jag är mer vaken, jag kollar mig omkring mig mer, jag är mer beredd kan man väl säga, jag skulle inte säga att jag är rädd på det sättet men man är väl lite mer vaksam.

I citatet beskriver Ahmed att han inte skulle säga att han är rädd utan snarare mer vaken och beredd. I Ahmeds intervju framgår således både att han likt Johannes och Alfred beskriver reaktioner, såsom att han är mer vaken och uppmärksam, men även att han likt Edvin och Josef beskriver åtgärder han vidtar, såsom att exempelvis gå längs stora vägar och större butiker.

Även om samtliga av de unga männen inte uttryckligen kan ses beskriva sig själva som rädda för att utsättas för brott går det ur deras beskrivningar att utläsa hur de unga männen förhåller sig till en potentiell risk att bli utsatta för brott. De unga männens beskrivningar av hur de är vakna, uppmärksamma, väljer alternativa vägar, går längs stora butiker samt ignorerar människor de möter skulle kunna tolkas påvisa en form av beredskap där de unga männen anser sig vara beredda på om något skulle hända. Dessa beskrivningar av att vara beredd på om något skulle

hända skulle vidare kunna tolkas indikera någon form av rädsla för att utsättas för brott hos de unga männen. De unga männens beskrivningar kan här liknas vid Burcar Alms (2005) studie där de unga männen som hon intervjuat inte kan ses uttrycka en direkt rädsla men samtidigt, genom sitt tal, ger indirekta och nedtonade beskrivningar som skulle kunna indikera en rädsla.

Att de unga männen inte uttryckligen beskriver att de är rädda för att bli utsatta för brott men beskriver andra reaktioner och åtgärder som de vidtar till följd av, vad som skulle kunna tolkas vara, en rädsla kan förklaras med hjälp av Connells (1987) begrepp hegemonisk maskulinitet. Connell (1987; 1990; 1992, se Messerschmidt 2012) beskriver att hegemonisk maskulinitet är en social konstruktion av manlighet som män, medvetet eller omedvetet, strävar efter att uppnå eller åtminstone måste förhålla sig till. Att de unga männen framhäver att de inte är rädda och istället beskriver reaktioner, såsom att de är vaksamma, uppmärksamma och beredda på om något skulle hända, samt att de vidtar åtgärder, såsom att välja en annan väg eller ignorera människor de möter, skulle kunna tolkas vara ett sätt som de unga männen förhåller sig till den hegemoniska maskuliniteten. Connell (1987; 1990; 1992, se Messerschmidt 2012) beskriver att hegemonisk maskulinitet kännetecknas av personlighetsdrag såsom kontroll, självständighet, auktoritet, aggressivitet och kapacitet till våld. Att de unga männen framhäver att de är vaksamma, uppmärksamma och beredda på om något skulle hända skulle kunna ses vara ett sätt för de unga männen att framhäva att de är i kontroll av situationen, att de har kapacitet att använda våld och kan hantera situationen självständigt om något skulle ske. Genom att de unga männen framställer sig på detta sätt genom sina beskrivningar, snarare än att uttryckligen beskriva att de är rädda, skulle kunna ses vara ett sätt för de unga männen att framställa sig på ett sätt som är förenligt med Connells (1990; 1992, se Messerschmidt 2012) beskrivning av hegemonisk maskulinitet. Om de unga männen istället skulle uppvisa och uttryckligen beskriva en rädsla för att utsättas för brott skulle det snarare kunna tänkas innebära en framställning där de unga männen exempelvis inte beskriver sig själv som att vara i kontroll över situationen och inte uppvisar självständighet. En sådan framställning skulle således kunna anses vara mindre förenlig med Connells (1987; 1990; 1992, se Messerschmidt 2012) beskrivning av den hegemoniska maskuliniteten.

Det faktum att de unga männen inte uttrycker att de är rädda men samtidigt beskriver reaktioner och åtgärder till följd av, vad som skulle kunna tolkas vara, en rädsla för att utsättas för brott skulle även kunna förstås med hjälp av Cops och Pleysier (2011) och Sutton, Robinson och Farall

(2011) redogör för. Cops och Pleysier (2011) beskriver att män ofta anpassar sin framställning av sig själva för att leva upp till samhällets socialt konstruerade föreställningar av maskulinitet. Även Sutton, Robinson och Farall (2011) beskriver att män tenderar att anpassa sitt beteende vid uppvisandet av rädsla för brott i målsättning att leva upp till samhällets sociala föreställningar och normer kring maskulinitet. Det faktum att de intervjuade unga männen inte kan ses uttrycka rädsla för att utsättas för brott men samtidigt beskriver reaktioner och åtgärder, skulle kunna likas vid tidigare forskning av Cops och Pleysier (2011) och Sutton, Robinson och Farall (2011) som visat på hur männen strävar efter att förminska sin rädsla och framställa sig på ett sätt som är förenligt med samhällets socialt konstruerade föreställning av ett maskulint beteende.

Det faktum att de unga männen kan anses framställa sig på ett sätt som är förenligt med vad Connell (1987; 1990; 1992, se Messerschmidt 2012) beskriver om hegemonisk maskulinitet skulle fortsatt kunna tänkas bidra till en reproduktion av den hegemoniska maskuliniteten. Messerschmidt (2004) beskriver hur den hegemoniska maskuliniteten är socialt konstruerad vilket innebär att denne är under ständig reproduktion och konstant förnyas, återskapas, försvaras och förändras genom olika praktiker. Att de intervjuade unga männen inte uttrycker att de är rädda utan istället beskriver andra reaktioner och åtgärder skulle därmed kunna tänkas bidra till en reproduktion av den hegemoniska maskuliniteten.

5.3.2 Man, men inte jag

Ytterligare ett gemensamt tema som kunnat urskiljas i det empiriska materialet är centrerat kring hur de unga männen uttrycker sig vad gäller rädsla för utsatthet för brott, med fokus på deras språkbruk. Analysen som följer är centrerad kring vilka pronomen de unga männen använder när de talar om ämnet rädsla för utsatthet för brott. När de unga männen talar om ämnet rädsla för att utsättas för brott analyseras de unga männens användning och skiftningar av pronomen i likhet med hur Burcar Alm (2005) analyserat utsagor av unga män som blivit utsatta för brott. Burcar Alm (2005) beskriver hur de unga männen i hennes studie kan ses undvika att använda pronomen "jag" och istället använda pronomen "du" och/eller "man" när de talar om sina erfarenheter av att utsättas för brott.

I Alfreds intervju berättar han om en misshandel han blivit utsatt för och får en fråga om hur han kände sig när misshandeln inträffade, varpå han svarar:

Eh just då tänkte jag inte så mycket men sen desto längre in det kom och att man började känna att det var verkligen eh att det inte var på skoj så blev man ändå väld.. lite rädd.

I citatet går det att utläsa att Alfred går från att använda pronomen “jag”, när han beskriver att han inte tänkte så mycket, till att använda pronomen “man” när han uttrycker en rädsla för, vad som kan tolkas vara, att utsättas för brott. Liknande går att utläsa i ett citat från Edvins intervju, som använts tidigare i uppsatsen, när han blir tillfrågad om vilken väg han brukar cykla till och från en fritidsaktivitet, varpå han svarar:

IP: (...) nej men alltså man cyklar väl alltid samma väg i stort sett skulle jag väl säga och sen kanske man inte cyklar där det är supermörkt (okej) utan där det är lite upplyst.

I: Okej. Varför skulle du säga att du gör det?

IP: Amen det är väl egentligen för att man vill se var man cyklar och att eh för att man (IP skrattar) man vet ju egentligen inte vad som kan hända om det är mörkt

I citatet går det att utläsa att Edvin får en fråga om varför han skulle säga att han agerar som han gör, varpå Edvin svarar i pronomen “man” när han talar om att han inte vet vad som kan hända när det är mörkt. Att Edvin uttrycker att det inte går att veta vad som kan hända när det är mörkt skulle kunna tolkas som en indikation på att han upplever någon form av rädsla för utsatthet för brott när det är mörkt. Även i Josefs intervju går det att utläsa liknande mönster. Josef blir tillfrågad om det skett några brottsliga händelser i området där han bor och hur detta får honom att känna:

(...) och det är lite samma här nu med skjutningen i (område i staden där IP bor), det är också ett område som jag rör mig mycket på. Jag vet ju inte exakta platsen men man känner ju ändå en viss oro. Jag vet inte om man har hittat den som har skjutit och sånt heller. Har det hänt en gång så kan det ju hända igen och då kan man känna en oro vid den platsen för nu är det ju en som inte var inblandad som blev mördad.

Även i Josefs intervju går det att utläsa att han inledningsvis använder sig av pronomen “jag” när han talar om hur han rör sig men att han, när han går över till att tala om en oro, går över till att använda pronomen “man”. Att de unga männen byter från att tala i pronomen “jag” till att tala i pronomen “man” vid sekvenser då de talar om, vad som skulle kunna tolkas vara, en rädsla för att utsättas för brott, illustreras även i ett citat som använts tidigare i analysen från Ahmeds intervju.

Ahmed blir tillfrågad om det finns platser i staden där han bor som han känner sig mer eller mindre rädd på och får sedan frågan om hur han betar sig när han rör sig på dessa platser:

Ja det skulle jag säga. När jag rör mig i mitt hemområde eller om det är på natten eller så så bryr jag mig inte jättemycket om var jag går och jag tänker inte på det jättemycket och jag har gått hem ehm full flera gånger från bussen tvärs över området och inte känt mig hotad på något sätt och där är ingen som rör sig vid den tiden. Men om jag skulle vara på ett ställe där jag känner mig mindre trygg så försöker man väl för det första undvika de områden som jag beskrev innan med sämre belysning och ställen som är lite undangömda eller ehm något sånt men samtidigt så försöker man väll gå längs stora vägar, på trottoarer kanske, gå längs med större butiker eller liknande där det kan röra sig folk så man inte hamnar avlägset där om du skulle möta på någon som är hotfull eller någon som skulle vilja sig illa så gör du hellre det där du är ute bland folk och där folk kan se dig och kan ringa eller rapportera polisen eller något sånt.

I Ahmeds citat går det att utläsa att han använder sig av pronomen "jag" när han talar om vistelse i sitt hemområde där han beskriver hur han inte tänker så mycket på vart han går och kan gå från bussen tvärs över området utan vidare, vilket kan tolkas som att han då inte beskriver att han upplever någon rädsla för att utsättas för brott. När Ahmed istället talar om att vistas utanför sina hemområden och att han beskriver att han då försöker gå där det är mer folk, vilket kan anses vara åtgärder som han vidtar till följd av, vad som kan tolkas vara, en rädsla för utsatthet för brott, använder han, likt i Alfred, Edvin och Josefs redogörelser, istället pronomen "man".

Ett gemensamt mönster i det empiriska materialet kan således ses vara att de flesta av de unga männen går från att använda pronomen "jag" till att använda pronomen "man" vid tillfällena då de talar om, vad som skulle kunna tolkas vara, en rädsla för att utsättas för brott. Att de flesta av de unga männen använder sig av pronomen "man", när de talar om rädsla för att utsättas för brott, skulle, i likhet med Burcar Alms (2005) resonemang, kunna ses vara ett sätt för de unga männen att generalisera, legitimera samt distansera sig från ämnet som de talar om. Burcar Alm (2015) visar i sin studie att skiftande av pronomen innebär en form av distansskapande där pronomen "jag" kan ses ligga närmare en själv medan pronomen "du" och/eller "man" kan ses innebära en mer generell beskrivning där andra förväntas ge liknande beskrivningar när de befinner sig i samma situation. Att de flesta av de unga männen som intervjuats i denna uppsats använder sig av pronomen "man", när de talar om ämnet rädsla för att utsättas för brott skulle, i likhet med

Burcar Alms (2005) redogörelse, kunna ses vara deras sätt att genom sitt språkbruk försöka generalisera, legitimera samt distansera sig från rädslan att utsättas för brott.

Att de unga männen skiftar från pronomen "jag" till "man" när de talar om rädsla för utsatthet för brott kan förstås med hjälp av Connells (1987; 1990; 1992, se Messerschmidt 2012) teori om hegemonisk maskulinitet. Connell (1987) och Messerschmidt (2004) beskriver att den hegemoniska maskuliniteten är socialt konstruerad och något som alla män, medvetet eller omedvetet, förhåller sig till och strävar efter att uppnå. Såsom tidigare nämnts beskriver Connell (1990; 1992, se Messerschmidt 2012) vidare att den hegemoniska maskuliniteten är förenlig med personlighetsdrag såsom kontroll, självständighet, auktoritet, aggressivitet och kapacitet till att använda våld. Att uttrycka en rädsla för utsatthet för brott skulle kunna tänkas innebära att de unga männen istället uppvisar osjälvständighet, brist på auktoritet och inkapacitet att använda våld samt en känsla av att inte vara i kontroll av situationen. Om de unga männen istället skulle uttrycka sig i pronomen "jag", när de talar om en rädsla för att utsättas för brott, skulle det kunna tänkas vara en framställning som är mindre förenlig med Connells (1990; 1992, se Messerschmidt 2012) beskrivning av hegemonisk maskulinitet och dess personlighetsdrag. Att de unga männen uttrycker sig med pronomen "man", när de talar om rädsla för att utsättas för brott, skulle således kunna tolkas vara ett sätt för de unga männen att, medvetet eller omedvetet, förhålla sig till och sträva efter att uppnå den hegemoniska maskuliniteten när de talar om rädsla för att utsättas för brott.

Karl utgör ett undantagsfall sett till användningen av pronomen där han är ensam bland de unga männen om att använda pronomen "jag" när han talar om, vad som skulle kunna tolkas vara, en rädsla för utsatthet för brott. Karl talar om när han möter ett gäng män och beskriver att "... det kan jag tycka är rätt läbbigt, speciellt när det är så gäng då oftast snubbar (...) fulla dudes, jag hatar ju testokultur och det kommer alltid fram när grabbgäng är fulla. Det tycker jag är obehagligt.". Här använder sig Karl av pronomen "jag" när han beskriver att det är läbbigt och obehagligt, vilket skulle kunna tolkas indikera en rädsla, och skiftar inte, likt övriga intervjupersoner, till pronomen "man" när han talar om en rädsla för utsatthet för brott. Karl kan således inte ses förhålla sig till den hegemoniska maskuliniteten på samma sätt som de övriga unga männen ovan gör.

Sutton, Robinson och Farall (2011) redogör också för hegemonisk maskulinitet och beskriver att det faktum att män förminskar sin rädsla för brott kan förklaras med hjälp av hegemonisk maskulinitet. Sutton, Robinson och Farall (2011) beskriver fortsatt att hegemonisk maskulinitet bidrar till en socialiseringsprocess där män förväntas att inte uttrycka någon rädsla för brott. Det faktum att flertalet av de unga männen som intervjuats i denna uppsats använder sig av pronomen "man" skulle kunna liknas vid det som Sutton, Robinson och Farall (2011) beskriver angående att män distanserar sig från rädsla och genom detta förhåller sig till de sociala förväntningarna att män inte ska uttrycka någon rädsla för brott. Att de unga männen kan anses generalisera, legitimera och distansera sig från rädsla för att utsättas för brott skulle vidare kunna liknas vid det som Sutton, Robinson och Farall (2011) beskriver gällande hur män tenderar att anpassa sitt beteende angående uppvisandet av rädsla för brott för att leva upp till de existerande sociala förväntningar och normer kring maskulint beteende.

Det faktum att de unga männen i sitt språkbruk använder sig av pronomen "man" istället för "jag" när de talar om rädsla för att utsättas för brott kan liknas vid Cops och Pleysiers (2011) redogörelse om hur män framställer sig på ett sätt som ska passa in i samhällets socialt konstruerade föreställningar och normer av maskulinitet och maskulint beteende. Att de unga männen under intervjuerna uttrycker sig i pronomen "man" skulle vidare, likt Sandbergs (2011) beskrivning, kunna tolkas vara ett sätt för de unga männen att framställa sig på ett sätt som är förenligt med maskulint beteende. Sandberg (2011) beskriver att män ofta är återhållsamma, tveksamma och sällan inkluderar sig själva vid redogörelser för rädsla. Enligt Sandberg (2011) strävar män istället efter att framställa sig som orädda beskyddare vilket hon menar är ett sätt för män att framställa sig förenligt med maskulint beteende.

Viktigt att nämna är att intervjusituationen och det faktum att de unga männen blir tillfrågade att tala om rädsla för utsatthet för brott skulle kunna tänkas upplevas som ett ifrågasättande och ett utmanande av de unga männens maskulina identitet. Messerschmidt (2004) beskriver att vid tillfällen då den hegemoniska maskuliniteten blir utmanad, begränsad, äventyrad eller underminerad kan individen uppträda på ett visst sätt för att hantera situationen och försöka övervinna utmanandet av sin maskulinitet. Messerschmidt (2004) beskriver vidare att individen kan uppträda på ett sätt som är förenligt med maskulina egenskaper då dennes maskulina identitet inte ska fortsätta vara utmanad. Att de unga männen använder sig av pronomet "man" och inte

pronomen “jag” skulle ytterligare kunna förklaras av att de unga männen under intervjun kan uppleva att deras maskulina identitet blir ifrågasatt då de ombeds att tala om rädsla för att utsättas för brott. Att de unga männen använder pronomen “man” när de talar om denna rädsla kan ses som ett sätt för de unga männen att försöka hantera utmanandet av deras maskulina identitet och distansera sig från rädslan i målsättning att deras maskulina identitet inte ska förbli utmanad och ifrågasatt.

5.3.3 Sammanfattning

Studiens tredje frågeställning “Hur uttrycks rädsla för att utsättas för brott i de unga männens tal och språkbruk?” kan med ovan redogörelse anses besvarad. Den inledande delen av analysen, som rör de unga männens tal, har visat att de flesta inte uttryckligen beskriver att de är rädda för att utsättas för brott och istället beskriver andra reaktioner och åtgärder som de vidtar. Exempelvis beskriver de unga männen att de är vaksamma, uppmärksamma och beredda på om något skulle hända och att de vidtar åtgärder såsom att de väljer särskilda vägar när de går ute eller ignorerar människor de möter. Detta skulle sammantaget kunna tolkas vara en indikation på att det finns någon form av rädsla för att utsättas för brott hos de unga männen även om de inte uttryckligen beskriver att de är rädda. Vad gäller de unga männens språkbruk har andra delen av analysen visat att flertalet av intervjupersonerna använder pronomen “man” när de talar om, vad som kan tolkas vara, en rädsla för att utsättas för brott. Rädsla för utsatthet för brott kan sammantaget ses vara något som de unga männen sällan uttryckligen beskriver i sitt tal men när de unga männen berör, vad som kan tolkas vara, en rädsla för utsatthet för brott kan de unga männen, i sitt språkbruk, ses uttrycka sig i pronomen “man” istället för i pronomen “jag”.

6. Avslutande diskussion

Sammanfattningsvis har denna uppsats haft syftet att undersöka en grupp unga mäns rädsla för utsatthet för brott. Den första frågeställningen har behandlats i första delen av analysen och har undersökt varifrån de unga männen får information om brott och huruvida de unga männen beskriver att informationen har någon påverkan på dem. Analysen har visat att samtliga av de unga männen som intervjuats får information om brott från olika kombinationer av egna erfarenheter av utsatthet för brott, att samtala om brott med andra och/eller genom media. Analysen har även visat att egna erfarenheter av utsatthet för brott, att samtala om brott med

andra och media kan ha varierande påverkan på de unga männens rädsla för utsatthet för brott i form av en ökad, oförändrad eller minskad rädsla.

Den andra frågeställningen har behandlats i andra delen av analysen och undersökt hur de unga männen förhåller sig till rädsla för att utsättas för brott med ett fokus på hur de rör och betar sig i sitt vardagliga liv. Analysen har visat att flertalet av de unga männen förhåller sig till rädsla för att utsättas för brott genom att anpassa sina rörelsemönster och rutinaktiviteter. Faktorer såsom platser, tidpunkter och sällskap har visat sig påverka hur de unga männen rör och betar sig och hur de unga männen förhåller sig till rädsla för att utsättas för brott.

Den tredje frågeställningen har behandlats i analysens tredje del och har undersökt hur de unga männens rädsla för att utsättas för brott får uttryck i deras tal och språkbruk. Analysen har visat att de unga männen som intervjuats sällan uttryckligen beskriver en rädsla för utsatthet för brott men att de, när de berör vad som kan tolkas vara en rädsla, istället beskriver andra reaktioner och åtgärder som de vidtar och som skulle kunna tolkas vara en indikation på någon form av rädsla för utsatthet för brott. Analysen har även visat att när de unga männen talar om, vad som skulle kunna tolkas vara en rädsla för att utsättas för brott, använder de sig av pronomen "man" istället för "jag".

Med ovan redogörelse i åtanke och uppsatsen i sin helhet kan studiens tre frågeställningar anses vara besvarade. Sammantaget har uppsatsens tre delar, som analyserats var för sig, presenterat analytiska fynd på det gemensamma temat unga mäns rädsla för att utsättas för brott. Studiens syfte kan således anses vara uppfyllt då uppsatsen undersökt en grupp unga mäns rädsla för att utsättas för brott och där resultaten kan ses ha bidragit med insikt i varifrån de unga männen får information om brott och hur denna påverkar deras rädsla för att utsättas för brott samt hur de unga männen förhåller sig till och talar om denna rädsla.

Med utgångspunkt i vår tidigare B-uppsats kan denna uppsats ses vara en vidareutveckling och påbyggnad. Det har i denna uppsats inkluderats ett rikare urval av tidigare forskning samt fördjupade och mer specificerade teoretiska utgångspunkter för att försöka skapa förståelse för det empiriska materialet. Våra tidigare frågeställningar gällande hur unga män förhåller sig till rädsla för utsatthet för brott och hur unga män talar om rädsla för utsatthet för brott har bearbetats, omformulerats och förfinats. Det som i B-uppsatsen benämndes som rädsla för brott

har i denna uppsats preciserats i form av rädsla för utsatthet för brott då B-uppsatsens arbete visade att begreppet rädsla för brott var en något bred och otydlig definition av fenomenet. En likhet mellan uppsatserna kan ses vara exempelvis hur de unga männen försöker röra sig på upplysta platser och undvika att röra sig på mörka platser. En fördjupad aspekt som framkommit på detta område i denna uppsats, och som skiljer sig från tidigare fynd, är att de unga männens sätt att röra och bete sig på i sitt vardagliga liv skiftar beroende på om de befinner sig på platser som ligger i eller utanför det egna bostadsområdet. Gällande frågeställningen om de unga männens tal och språkbruk, och dess tillhörande analys, går det att urskilja likheter mellan denna uppsats och vår tidigare B-uppsats. Exempelvis kan de flesta av de unga männen inte ses uttryckligen beskriva att de är rädda för att utsättas för brott samtidigt som deras beskrivningar kan ses inkludera olika formuleringar, reaktioner och åtgärder som kan tolkas vara en indikation på någon form av rädsla för att utsättas för brott. Likheterna mellan vår tidigare B-uppsats och denna uppsats, som gäller de unga männens tal och språkbruk, kan ses vara intressanta eftersom liknande aspekter har kunnat urskiljas i denna uppsats där vi intervjuat andra unga män som berättar på liknande sätt. De gemensamma tendenserna som kunnat urskiljas kan således ses styrka de fynd som gjorts gällande unga mäns tal och språkbruk. I denna uppsats har slutligen även en ny frågeställning inkluderats som handlar om varifrån de unga männen får information om brott och hur de beskriver att denna information påverkar dem. Denna frågeställning formulerades utifrån fynd som gjordes i den tidigare B-uppsatsen och kan ses ha visat på nya intressanta aspekter om ämnet unga mäns rädsla för att utsättas för brott.

Denna uppsats kan ses ha bidragit till intressanta insikter om rädsla för att utsättas för brott hos några unga män i åldern 20-24 år. Vi är medvetna om att det skulle kunna vara möjligt att göra andra tolkningar av det empiriska materialet samt att resultaten från vad de unga männen berättat i sina intervjuer inte kan appliceras generellt på alla unga män. Det finns emellertid betydelsefulla tolkningar, fynd och analytiska poänger som gäller även utanför de unga männen i denna uppsats. Studiens resultat, och den fördjupade kunskap den bidragit till, skulle till exempel kunna tänkas vara användbar inom olika former av arbete centrerat kring rädsla, oro och otrygghet. Exempelvis skulle studiens resultat angående rutinaktiviteter och rörelsemönster, som visat att belysning, sällskap och platsers utformning kan ha en påverkan på de unga männens rädsla för utsatthet för brott, kunna användas i kommunalt och regionalt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vidare skulle även studiens resultat angående hur de unga männen sällan uttrycker en

rädsla för att utsättas för brott ses belysa betydelsen av att på olika nivåer i samhället arbeta mer med unga män och deras upplevelser, hantering och uttryck av känslor såsom exempelvis rädsla för att utsättas för brott.

Ett tema som uppmärksammats i det empiriska materialet är att de unga männen uppvisat tendenser till att uttrycka en rädsla för att någon i deras närhet skulle bli utsatta för brott snarare än att de själva skulle bli utsatta. På grund av studiens syfte och frågeställningar, som fokuserar på de unga männens rädsla för att själva utsättas för brott, har aspekten angående altruistisk rädsla inte undersökts närmare. I vidare forskning skulle det kunna vara av intresse att undersöka altruistisk rädsla som fenomen bland unga män och hur detta får uttryck på olika sätt i de unga männens redogörelser.

Referenslista

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I Ahrne, G. & Svensson, P. (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber. ss. 8-16

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2020a) *Nationella trygghetsundersökningen 2020 - Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. (Rapport 2020:8) Stockholm: Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2021) *Nationella trygghetsundersökningen 2021 - Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. (Rapport 2021:11) Stockholm: Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet (Brå) (2020b) *Oro över brottsligheten ökar bland unga män*. (Pressmeddelande från Brå 2020-10-08) <https://www.bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/press/2020-10-08-oro-over-brottsligheten-okar-bland-unga-man.html#:~:text=Otryggheten%20och%20oron%20för%20brott%20har%20generellt%20ökat%20något.&text=Andelen%20som%20känner%20oro%20över,oron%20ökat%20de%20senaste%20åren> [2022-03-31]

Brottsförebyggande rådet (Brå) (u.å) *Våld i offentliga miljöer*. <https://bra.se/forebygga-brott/forebyggande-utifran-amne/vald-i-offentliga-miljoer.html> [2022-12-06]

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3. uppl. Malmö: Liber AB

Burcar Alm, V. (2005). *Gestaltningar av offererfarenheter: Samtal med unga män som utsatts för brott*. Diss. Lund: Lunds Universitet. <https://lucris.lub.lu.se/ws/files/4858901/1515540.pdf>

Cohen, L-E. & Felson, M. (1979) *Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach*. *American Sociological Review*, 44(4), ss. 588-608.

DOI: [10.2307/2094589](https://doi.org/10.2307/2094589)

Connell, R. (1987). *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*. Cambridge: Polity in association with Blackwell

Cops, D. & Pleysier, S. (2011) “*Doing Gender*” in *Fear of Crime: The Impact of Gender Identity on Reported Levels of Fear of Crime in Adolescents and Young Adults*. *The British Journal of Criminology*, 51(1), ss. 58-74.

DOI:[10.1093/bjc/azq065](https://doi.org/10.1093/bjc/azq065)

- Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Eldén, S. (2020). *Forskningsetik - Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur AB
- Felson, M. (1994) *Crime and Everyday Life: Insights and Implications for Society*. Thousand Oaks: Pine Forge Press
- Gubrium, J-F. & Holstein, J-A. (1997). *The New Language of Qualitative Method*. Oxford: Oxford University Press.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2007). *Ethnography. Principles in practice*. 3. uppl., Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge.
- Heber, A. (2007). *Var rädd om dig! Rädsla för brott enligt forskning, intervjupersoner och dagspress*. Diss. Stockholm: Stockholm Universitet. <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:197202/FULLTEXT01.pdf>
- Lindberg, S., Ohlsson, T. & Souch, E. (2020) "Cyklar snabbt som fan, nej men vafan ska man göra liksom..." - En kvalitativ studie om unga mäns rädsla för brott. B-uppsats. Sociologiska institutionen. Lund: Lunds Universitet
- Litzén, S. (2006) *Oro för brott i urban miljö. Trygghetsundersökningar med anknytning till Stockholm*. (Rapport 2006:1) Stockholm: Kriminologiska institutionen. https://www.criminology.su.se/polopoly_fs/1.326374.1490702386!/menu/standard/file/Oro%20för%20brott%20i%20urban%20miljö.pdf
- Messerschmidt, J-W. (2004). *Flesh and Blood: Adolescent gender diversity and violence*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.
- Messerschmidt, J-W. (2012). *Hegemonic subordinated masculinities*. I Newburn, T. (red.) *Key readings in criminology*. 2 uppl. Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge. ss. 791-795.

Rengifo, A-F. & Bolton, A. (2012) *Routine activities and fear of crime: Specifying individual-level mechanisms*. European Journal of Criminology. Vol. 9(2), ss. 99-119.

DOI: [10.1177/1477370811421648](https://doi.org/10.1177/1477370811421648)

Sandberg, Linda. (2011) *Fear of violence and gendered power relations: Responses to threat in public space in Sweden*. Umeå University: Department of Social and Economic Geography

Sutton, R-M., Robinson, B. & Farall, S-D. (2011) *Gender, fear of crime and self-presentation: An experimental investigation*. Psychology Crime and Law, 17(5), ss. 421-433.

DOI: [10.1080/10683160903292261](https://doi.org/10.1080/10683160903292261)

Tavory, I. & Timmermans, S. (2014). *Abductive Analysis: Theorizing Qualitative Research*. The Chicago University Press.

Bilagor

Bilaga 1 - Intervjuguide

Allmänna frågor (OBS: Samla in samtycke innan intervju!)

- Hur gammal är du?
- Bor du i lägenhet/hus, själv/sambo, centralt/avlägset?
- Hur ser din familj ut? Föräldrar/syskon?

Rädsla för att utsättas för brott

- Vad är din huvudsakliga sysselsättning?
- Vad gör du på din fritid?
- *Ev. följdfråga:* Transport till och från sysselsättning och fritidsaktiviteter?

- Vilka platser brukar du vistas på? Med vem? Vilken tidpunkt?
- *Ev. följdfråga:* Finns det några specifika platser eller situationer där du känner dig mer/mindre rädd/trygg?
- *Ev. följdfråga:* Hur märker du detta? Får det dig att bete dig/anpassa dig på något sätt?
- *Ev. följdfråga:* Om intervjupersonen säger att denne inte känner sig rädd/orolig: Försöka få mer information om varför.

- Har du någon erfarenhet av att bli utsatt för brott? Hur kände du då? Hur betedde du dig?
- Har någon i din närhet blivit utsatt för brott?
- *Ev. följdfråga:* Hur förhåller du dig till detta? Hur får det dig att känna?

- Varifrån får du information om brott? Från vem? Vilka källor? Om vad? Hur?
- *Ev. följdfråga:* Påverkar informationen?

Avsluta intervjun

- Tacka för intervjun!
- Har du något du vill tillägga?
- Övriga kommentarer/synpunkter/frågor?

Bilaga 2

Informerat samtycke

Informerat samtycke för deltagande i studien:

- Jag bekräftar att jag fått muntlig information om studien.
- Jag ger mitt samtycke till att delta i studien och vet att mitt deltagande är helt frivilligt.
- Jag är medveten om att jag när som helst och utan förklaring kan avsluta mitt deltagande.
- Jag är medveten om att de samtal som jag deltar i kommer att spelas in, transkriberas och analyseras (där enskilda individer inte benämns vid riktigt namn).

Genom att kryssa i rutan nedan samtycker jag till att delta i studien.

Jag samtycker

Underskrift

Ort, Datum

Namnförtydligande